

సామాజిక న్యాయం కమ్యూనిస్టు పార్టీ

వి. శ్రీనివాసరావు
దడాల సుబ్బారావు

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

సామాజిక న్యాయం - కమ్యూనిస్టుపార్టీ

వి. శ్రీనివాసరావు

దడాల సుబ్బారావు

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-30-4, ఆకులవారి వీధి, గవర్నర్ పేట, రాఘవయ్యపార్కు వద్ద

విజయవాడ - 520 002. ఫోన్ : 0866 - 2577533

ముఖచిత్రం: తమిళనాడులోని దళిత గ్రామం కజ్జెన్మణిపై
1968 డిజెంబర్ 25న అగ్రవర్ణ పెత్తందార్లు
దాడిచేసి 44 మందిని ఊచకోత కోసి చంపారు.
ఆ ఘటన స్ఫూర్తగా గ్రామంలో నెలకొల్పిన
అమరవీరులు స్థూపం

ప్రచురణ సంఖ్య : 1666

ప్రథమ ముద్రణ : అక్టోబర్, 2020

ప్రతులు : 1000

వెల : ₹ 45/-

ప్రతులకు

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్

27-1-54, కారల్ మార్ప్ల రోడ్, గవర్నర్ పేట,

విజయవాడ -2, ఫోన్ : 0866 -2577533

బ్రాంచీలు

విజయనగరం, విశాఖపట్నం, కాకినాడ, ఏలూరు, విజయవాడ,
గుంటూరు, ఒంగోలు, నెల్లూరు, తిరుపతి, కర్నూలు, అనంతపురం

ముద్రణ

ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, విజయవాడ

website : www.psbh.in

prajasaktipublishinghouse@gmail.com

సామాజిక న్యాయం - కమ్యూనిస్టుపార్టీ

- వి. శ్రీనివాసరావు

1. ప్రవేశిక : కమ్యూనిస్టుపార్టీ లక్ష్యం

భారతదేశంలో అన్ని రకాల అసమానతలను నిర్మూలించడమే కమ్యూనిస్టు పార్టీ లక్ష్యం. దేశంలో ఉన్న ఆర్థిక సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ పీడనలన్నింటినీ నిర్మూలించడం సోషలిస్టు వ్యవస్థతోనే సాధ్యం. అలాంటి సోషలిస్ట్ వ్యవస్థను వర్గపోరాటంతోనే సాధించగలం. వర్గపోరాటం అంటే జీత, భత్యాల కోసం చేసే ఆర్థిక పోరాటాలే అనుకోవడం తప్పు. ఆర్థిక, సాంఘిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక రంగాలన్నింటిలోను వర్గపోరాటం ఉంటుంది. వర్గపోరాటాలన్ని రాజకీయ పోరాటాలేనని మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు కమ్యూనిస్టు ప్రణాళికలో స్పష్టంగా చెప్పారు. రాజ్యాధికారాన్ని చేజిక్కించుకోకుండా వ్యవస్థను మార్చడం అసాధ్యం. కాబట్టి వ్యవస్థ మార్పు పీడిత వర్గాల రాజ్యాధికార సాధనలోనే ఉంది. ఇందుకు వర్గ ఐక్యతను సాధించడం ముఖ్యం. ప్రస్తుతం వివిధ రంగాల్లో సాగిస్తున్న పోరాటాలన్ని వర్గఐక్యతను సాధించడానికి ఉద్దేశించినవే. ఈ ఐక్యతను దెబ్బతీసే ఏ ఆలోచనావిధానమైన, కార్యాచరణైనా సామాజిక న్యాయ పోరాటానికి విఘాతం కలిగిస్తుంది.

2. భారతదేశంలో కులం:

మన దేశంలో మతం, వర్గం, జాతి, తెగలతో పాటు కులం ఒక ప్రత్యేక లక్షణం. కులం వారసత్వంలాగా ప్రతి ఒక్కరికీ వారి ఇష్టాయిష్టాలతో నిమిత్తం లేకుండా పుట్టుకతోనే వస్తుంది. కులాన్ని బట్టి వివాహాలు జరుగుతాయి. కులవ్యవస్థ దక్షిణాసియాలోనే మనకు కనిపిస్తుంది. దాదాపు మూడువేల ఏండ్ల చరిత్ర కలిగిన

కులం కాన్సర్ లాగా సమాజాన్ని వట్టి పీడిస్తున్నది. దీన్ని సమూలంగా నిర్మూలించకుండా సమాజిక న్యాయం జరగదు. అయితే కులాన్ని ఎలా నిర్మూలించాలన్న దానిపై వివిధ రకాల చర్చలు సాగుతున్నాయి. ప్రజాస్వామిక వాదుల మధ్య ఇదొక నిరంతర చర్చగా సాగుతున్నది. భారతీయ సమాజాన్ని శాస్త్రీయ పద్ధతిలో అధ్యయనం చేస్తేనే కులం కూడా అర్థమవుతుంది. కుల వ్యవస్థలో అట్టడుగున ఉన్న దళితులు అంటరానితనం, కుల వివక్షనే కాకుండా తీవ్రమైన ఆర్థికదోపిడీకి కూడా గురవుతున్నారు. సిపిఐ(యం) పార్టీ కార్యక్రమంలో కులం అది నిర్బహిస్తున్న పాత్ర, దానికి వ్యతిరేకంగా సాగాల్సిన పోరాటం గురించి వివరించింది.

“కులపరమైన అణచివేతను అంతముందించడంలో కూడా బూర్జువా, భూస్వామ్య వ్యవస్థ విఫలమైంది. షెడ్యూలు కులాలకు చెందిన వారు అందరికన్నా దారుణంగా కష్టాలనెదుర్కొంటున్నారు. అస్పృశ్యత తదితర వివక్షతా రూపాలు చట్టవ్యతిరేకమని ప్రకటించబడినా దళితులు అణచివేతకు గురవుతూనే ఉన్నారు. విముక్తి కోసం దళితుల్లో పెరుగుతున్న చైతన్యాన్ని క్రూరమైన అణచివేత, అత్యాచారాలతో వెనక్కికొట్టడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. దళితులు నిలదొక్కోవడంలో ప్రజాతంత్ర చైతన్యం ఉంది. సమాజంలో అత్యంత ఎక్కువగా అణచివేయబడిన వారి ఆకాంక్షలను అది ప్రతిబింబిస్తోంది. కులాలతో నిండిన సమాజంలో వెనుకబడిన కులాలు కూడా తమ హక్కుల కోసం నిలబడుతున్నాయి.

“కుల అణచివేత, వివక్షతా సమస్యలకు సుదీర్ఘ చరిత్ర ఉంది. పెట్టుబడిదారీ పూర్వ సామాజిక వ్యవస్థలో అది బలంగా వేళ్లానికొని ఉంది. పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి మార్గంలో ఉన్న సమాజం కుల వ్యవస్థతో రాజీపడింది. భారత బూర్జువావర్గం కుల దురభిప్రాయాలను పెంచి పోషిస్తూ ఉంది. కుల వ్యవస్థకు, దళితుల అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యత సాధించినప్పుడే కార్మికవర్గ ఐక్యత ఏర్పడుతుంది. ఎందుకంటే దళిత జనాభాలో అత్యధికులు శ్రామికవర్గాలకు చెందినవారే. కులవ్యవస్థ నిర్మూలనకై పోరాటం ప్రజాతంత్ర విప్లవంలో ముఖ్యమైన భాగం. కుల అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటం వర్గ దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటంతో ముడిపడి ఉంది.”

3. కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్ర: పోరాట వారసత్వం

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1920లో ఏర్పడింది. ఇప్పటికీ వందేళ్లు. ఒక

వైపు బ్రటీష్ సామ్రాజ్యవాదంతోను మరో వైపు ప్యూడల్ భూస్వామ్య వర్గాలతోను పోరాడాల్సి వచ్చింది. బ్రటీష్ వ్యతిరేక పోరాట క్రమంలో అప్పుడప్పుడే ఆవిర్భవిస్తున్న భారత భూర్జువా వర్గం ప్యూడల్ భూస్వాములతో కూడా చేతులు కలిపింది. ఇది కమ్యూనిస్టుపార్టీకి కఠినపరీక్షగా మారింది. స్వాతంత్ర్యం కోసం కాంగ్రెస్ తో ఐక్యకార్యాచరణ ప్యూడల్ వ్యతిరేక పోరాటంలో కాంగ్రెస్ తో ఘర్షణ కత్తిమీదసాములా మారింది.

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ 1920లో ఏర్పడినప్పటికీ 1925 తర్వాతనే స్వదేశీ గడ్డ నుండి కార్యకలాపాలు చేయడం ఆరంభించింది. అప్పటికే వివిధ కార్మికసంఘాల్లో చేరి పనిచేస్తూ వస్తున్నారు. కమ్యూనిస్టులను దెబ్బకొట్టడానికి కుట్ర కేసులను బనాయించారు. పెషావర్, కాన్పూర్ కుట్ర కేసుల తర్వాత 1929లో పెట్టిన మీరట్ కుట్ర కేసు చరిత్ర ప్రసిద్ధి కాన్పింది. జాతీయ అంతర్జాతీయంగా సంఘీభావ వెల్లువ వచ్చింది. కోర్టులో కమ్యూనిస్టులు తమకు తామే వాదించుకున్నారు. న్యాయస్థానాలను పార్టీ ప్రచార వేదికలుగా మార్చుకున్నారు. మీరట్ కుట్ర కేసు నిందితులు కోర్టులో చేసిన ప్రకటనే (ఇంపీరియలిస్ట్ చాలెంజ్ ప్రమ్ డాక్) పార్టీ కార్యాచరణ పత్రంగా ప్రజల్లోకి వెళ్లింది. ఆ తర్వాత 1930లో అధికారికంగా పార్టీ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించి అంతర్జాతీయ కమ్యూనిస్టు సంస్థకు (కొమిన్టర్న్) పంపారు. దీన్నే ఫ్లాట్ ఫామ్ ఆఫ్ యాక్షన్ అంటారు. ఈ డాక్యుమెంట్లో భారతదేశంలో వర్గ దోపిడీతో పాటు కులం కూడా దోపిడీకి ఎలా సాధనమవుతున్నదో విశ్లేషించారు. కార్మికవర్గంతో పాటు షెడ్యూల్ కులాల ప్రజల మధ్య చేరి పనిచేయాల్సిన ఆవశ్యకతను ఈ పత్రం పేర్కొన్నది. అది కమ్యూనిస్టుల కార్యాచరణలోను కనిపిస్తుంది.

4. ప్రారంభదినాల్లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ

కమ్యూనిస్టుపార్టీ మొదటినుంచి భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా వ్యవసాయ కూలీలు, రైతాంగాన్ని కూడగట్టి పనిచేస్తూ వస్తున్నది. ఇందుకోసం అఖిల భారత కిసాన్ సభను, వ్యవసాయ కార్మిక సంఘాన్ని నిర్మించింది. దళితుల్లో ప్రధానంగా వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం ద్వారా కృషి జరిగింది. వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం అనే పేరు వర్గదృష్టితో పెట్టినప్పటికీ ఈ సంఘం ఆధ్వర్యంలోనే సామాజిక సమస్యలు కూడా తీసుకొని కమ్యూనిస్టులు పనిచేశారు. అంబేద్కర్ పెట్టిన ఇండియన్ లేబర్ పార్టీకి దీనికి పెద్ద తేడా లేదు. వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం కూలి, భూ సమస్యలే

కాకుండా అంటరానితనం, కులవివక్షతపై కూడా పోరాడింది. సుందరయ్య, ఏ. కే. గోపాలన్, నంబ్రూదిపాద్, బిటి రణదివే వంటి వారి జీవితచరిత్రలు చదివితే ఈ విషయం మనకు అర్థమవుతున్నది.

1936లోనే సుందరయ్య తన స్వగ్రామంలో వ్యవసాయ కార్మిక సంఘాన్ని ప్రారంభించారు. ఆరోజు ధనిక రైతులు దళితులకు పిచ్చిమానికలతో కొలతలు వేసి ధాన్యం ఇచ్చేవారు. షావుకారులు తూకాల్లో మోసం చేసేవారు. వడ్డీ ఎక్కువ గుంజేవాళ్లు. ఇటువంటి పద్ధతులకు వ్యతిరేకంగా సుందరయ్య పోరాడాడు. గ్రామంలోనే ఒక దళిత యువకుణ్ణి తన ఇంటికి తీసుకెళ్లి పక్కన కూర్చోబెట్టుకొని భోజనం వడ్డించమని తన తల్లిని డిమాండ్ చేశాడు. ఊర్లో బావిలోని మంచినీళ్లను తోడుకోనివ్వకపోతే ఈ బావిలో నీళ్లు దళిత బావిలో, దళిత బావిలో నీళ్లు ఈ బావిలో పోసి వారికి పాఠం నేర్పించాడు. కులాధిపత్యాన్ని గుర్తుగా తన పేరులో ఉన్న రెడ్డిని తొలగించుకొని సుందరయ్యగా నామకరణం చేసుకున్నాడు. ఆరకంగా సుందరయ్యగానే ప్రజలందరికీ ఆయన సుపరిచుతులయ్యారు. కులం గురించి అవగాహన లేకుండానే ఈ పనులన్నీ చేశాడని భావించడం తప్పవుతుంది.

ప్రసిద్ధ మార్క్సిస్ట్ నాయకుడు మాకినేని బసవపున్నయ్య ఒకసారి వాళ్ల అమ్మమ్మ గారి ఊరికి కృష్ణానది దాటి వెళ్లడానికి పడవెక్కాడు. ఆ పడవలో దళితుడైన గుంటూరు బాపనయ్య కూడా రావాల్సింది. కాని సరంగు ఎక్కనివ్వలేదు. అతన్ని ఎక్కనివ్వకపోతే తాను ఎక్కని బసవపున్నయ్య మెండికేయడంతో తప్పనిసరై ఎక్కించుకున్నాడు. గుంటూరు బాపనయ్య కమ్యూనిస్టుగా మారడానికి ఈ ఘటన ఎంతో ప్రభావితం చేసింది. గుంటూరు ఏసీ కాలేజీలో విద్యార్థుల హాస్టల్ సమస్యలపై సమ్మె చేయించిన ఘనత బసవపున్నయ్యది.

కేరళలో ఏకే గోపాలన్ దళితులను దేవాలయ ప్రవేశం చేయించడానికి ప్రాణాలొడ్డి పోరాడాడు. అగ్రకులస్తులు ఆయనపై భౌతికంగా దాడిచేసి చంపడానికి ప్రయత్నించారు. అయినా వెరవకుండా మొండిగా అనుకున్న పని సాధించాడు. ఆయన మరణానంతరం గురువాయూరు దేవాలయ ప్రవేశ ద్వారానికి ఆయన పేరు పెట్టారు. ఒక దేవాలయ ద్వారానికి ఒక కమ్యూనిస్టు పేరు పెట్టడం దేశ చరిత్రలోనే అరుదైన విషయం.

తమిళనాడులో బి.శ్రీనివాసరావు రోజూ దళితుల ఇండ్లల్లోనే ఉండి వారిని కూడగట్టి భూస్వాముల అఘాయిత్యాలను అడ్డుకున్నారు. కావేరి డెల్టా కింద ఉన్న తంజావూరు జిల్లాలో దళిత కూలీ సంఘాన్ని స్థాపించారు.

మహారాష్ట్రలో రణదివే, ఆర్ బి మోరే తదితరులు దళితుల కోసం ప్రారంభం నుండి పని చేశారు. ముంబయిలోని ఒక బట్టల మిల్లు ఆవరణలో దళితులకు ప్రత్యేకంగా మంచినీటి ట్యాప్ పెట్టడాన్ని కార్మికసంఘం వ్యతిరేకించి పోరాడి అందరికీ ఒకే ట్యాప్ సాధించారు. ఇలా తొలినాళ్లలోనే ముంబయి కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం కుల వ్యతిరేక ఉద్యమాలను చేపట్టింది. కొంకణ్ ప్రాంతంలో ఆర్.బి.మోరే ప్రాథమిక పాఠశాల పూర్తి చేసుకొని హైస్కూలుకి దరఖాస్తు చేసుకోగా దళితుడన్న కారణంగా అడ్మిషను నిరాకరించారు. దానిపై పై అధికారులకు ఫిర్యాదు చేయగా అతనికి సీటు ఇచ్చారు. ఇలా చదువు కోసం పోరాటంతో ఆయన కులవ్యతిరేక ఉద్యమం ఆరంభమైంది. 1927లో తన స్వంత ప్రాంతమైన మహాద్ లోనే మహర్ల సభ నిర్వహించి అంబేద్కరును ఆహ్వానించాడు. అప్పుడే చెరువు నీళ్ల కోసం దిగారు. దేవాలయ ప్రవేశమూ చేశారు. అగ్రకులాల దాడికి గురయ్యారు. ఈ రెండు ఘటనల్లోనూ మోరేది ప్రముఖపాత్ర. 1930లో మార్క్సిజంతో ప్రభావితమై ఆయన కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేరారు.

తొలినాళ్లలో కమ్యూనిస్టుల కృషి గురించి ఇలాంటి ఉదాహరణలు ఏన్నైనా ఇవ్వచ్చు. బ్రిటీష్ వాళ్లు కమ్యూనిస్టులపై తీవ్ర నిర్బంధం విధించినప్పుడు నేతలను రహస్యంగా తమ ఇంట్లలో పెట్టుకొని ఆశ్రయం ఇచ్చి ప్రాణాలు కాపాడింది కూడా దళితులే. పొలాల్లోకి తీసుకుపోయి భోజనాలు పెట్టారు. అనాటి దళితుల సాంప్రదాయ కళారూపాలే కమ్యూనిస్టుల సాంస్కృతిక రంగానికి ఊపు, ఉత్సాహాన్ని ఇచ్చింది. ఆ బాణీలకు ఆధునిక సాహిత్యాన్ని జోడించింది. అందుకనే కమ్యూనిస్టు పార్టీని లేబర్ పార్టీ అని, మాల మాదిగల పార్టీ అని పిలిచేవారు.

5. భారతదేశం గురించి మార్క్స్, లెనిన్

భారతదేశాన్ని గురించి కార్ల్ మార్క్స్ విస్తృతంగానే అధ్యయనం చేశాడు. ఆ నాటికి ఆయనకు లభించిన సమాచారం ఆధారంగా కొన్ని నిర్ధారణలకు వచ్చాడు. భారతదేశం గురించి కొత్త సమాచారం తెలిసేకొద్దీ ఆయన అభిప్రాయాలు కూడా మారుతూ వచ్చాయి. 1953లో అమెరికా పత్రికలకు (న్యూయార్క్ డైలీ ట్రిబ్యూన్, ద ట్రిబ్యూన్) వంటి పత్రికలకు ఆయన రాసిన వ్యాసాలలో స్వయం ప్రతిపత్తి గ్రామీణ ఆర్థికవ్యవస్థ గురించి రాశాడు. ఆ తర్వాత దీనికే ఆసియా తరహా ఉత్పత్తి విధానం అని నామకరణం చేశాడు. ఆ తర్వాత భారతదేశంలో పన్ను కౌలు రూపంలో ఉందని అర్థం చేసుకున్నాక భూ యాజమాన్యంలో ఉన్న వివిధ తరహాల

గురించి క్యాపిటల్ గ్రంథంలో పేర్కొన్నాడు. భారతీయులకు చరిత్రే లేదన్న హెగెల్ అభిప్రాయంతో మొదలుపెట్టి భారతదేశానికి ఒక స్వతంత్ర ఆర్థిక విధానం ఉందన్న ఆయన ఆలోచన పరిణామం చెందుతూ వచ్చింది. ఇది పూర్తిగా సమగ్రమైనది కాకపోవచ్చు. కాని కుల వ్యవస్థ కారణంగా భారతదేశంలో వృత్తుల వారి శాశ్వత పనివిభజన జరగడం ఆర్థికాభివృద్ధికి ఆటంకంగా ఎలా పరిణమించిందో ఆయన గుర్తించాడు.

ఆసియాలో ప్రత్యేకించి చైనా, ఇండియా లాంటి పెద్దపెద్ద దేశాల్లో జరుగుతున్న పరిణామాలను లెనిన్ చాలా జాగ్రత్తగా అధ్యయనం చేశాడు. 20వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో తిలక్ అరెస్టుకు నిరసనగా బొంబాయి కార్మికులు మెరుపు సమ్మె చేసినప్పుడు లెనిన్ దానిపై స్పందించాడు. భారతదేశ చరిత్రలో దాన్ని అపూర్వ ఘటనగా ఆయన పేర్కొన్నాడు. ఆ తర్వాత 1920లలో హిందుస్థాన్ రిపబ్లికన్ ఆర్మీ, అనుశీలన సమితి, యుగాంతర్ వంటి విప్లవ సంస్థల కార్యకలాపాలకు మద్దతునిస్తూ రాశాడు. భారతదేశం బ్రిటీష్ వారి నుంచి పోరాడి స్వాతంత్ర్యం సాధించుకుంటుందని మార్క్స్, లెనిన్ విశ్వసించారు.

6. వర్గపోరాటాలంటే ఆర్థికపోరాటాలేనా?

కమ్యూనిస్టులు వర్గపోరాటం గురించి మాట్లాడుతున్నారంటే ఆర్థిక పోరాటాలే అని అపార్థం చేసుకునే వాళ్లు కమ్యూనిస్టు పార్టీని నిందిస్తుంటారు. మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు యూరప్ చరిత్రని ప్రపంచ చరిత్రగా అర్థం చేసుకున్నారని వారికి భారతదేశం గురించి తెలియదని అందువల్ల భారతదేశానికి వర్గపోరాట సిద్ధాంతం వర్తించదని కొందరు వాదిస్తున్నారు. ఇక్కడ వర్గాల కన్నా కులం ప్రధానమని భారతదేశంలో వర్గ పోరాటం కుల పోరాటం రూపంలో ఉంటుందని వారు భాష్యం చెబుతున్నారు. ఇక్కడ మార్క్సిజానికి అంబేద్కరిజాన్ని కూడా జోడించాలని కొందరు సలహానిస్తుంటే, అంబేద్కరిజమే భారతదేశపు మార్క్సిజమని మరికొందరు వాదిస్తున్నారు. ఇలాంటి వాదనలు మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు బతికున్నప్పుడు కూడా వచ్చాయి. పెట్టుబడి గ్రంథం జర్మన్ ఎడిషన్ కు రాసిన ముందు మాటలో 'పెట్టుబడి' బ్రిటన్ కు మాత్రమే వర్తిస్తుందని మార్క్స్ వర్ణించిన దోపిడి ఆ రూపంలో అక్కడ మాత్రమే ఉందని అందువల్ల అది జర్మనీకి వర్తించదని కొందరు పండితులు చేసిన విమర్శను మార్క్స్ తిప్పికొట్టాడు. పెట్టుబడి బ్రిటన్ కన్నా జర్మనీకే ఇంకా ఎక్కువ వర్తిస్తుందని నొక్కివక్కాణించాడు. మార్క్స్ బతికుండగానే పారిస్ కార్మికవర్గం

తిరుగుబాటు చేసి అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకొని 72 రోజులు పరిపాలన చేసి చూపెట్టింది. అది పతనం కావడంతో కమ్యూనిజానికి కాలం చెల్లించిన ప్రచారం ఆనాడే జరిగింది. సూర్యుడు పశ్చిమాన అస్తమించి, తూర్పున ఉదయిస్తాడన్నట్టుగా పార్సీ కమ్యూన్ పతనంతో నశించిపోయిందనుకున్న కమ్యూనిస్టుపార్టీ 20వ శతాబ్దం ఆరంభంలో సోవియట్ యూనియన్ రూపంలో వెలుగుచూసింది. సోవియట్ యూనియన్ అటు యూరప్ కు ఇటు ఆసియాకు వారధి లాంటిది. ఆ తర్వాత ఆసియాలో అతి పెద్ద దేశమైన చైనాలో విప్లవం జయప్రదం అయింది. ఈ దేశంలో కార్మికవర్గమే దాదాపు లేదని అలాంటి చోట్ల విప్లవం రాదని చాలామంది ఆనాడు భావించారు. కాని లెనిన్ లాగానే మావో కూడా చైనా నిర్దిష్ట పరిస్థితులకు మార్క్సిజాన్ని అన్వయింపచేసి వ్యవసాయక విప్లవం ద్వారా రాజ్యాధికారాన్ని సాధించారు. ఇప్పుడు ఆ దేశం ప్రపంచంలోనే రెండో అతిపెద్ద దేశంగా రూపాంతరం చెందింది. చైనా లాగానే క్యూబా, వియత్నాం, ఉత్తరకొరియా, లావోస్ తదితర అనేక దేశాల్లో సోషలిస్ట్ వ్యవస్థలేర్పాడ్డాయి. ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా ఖండాల్లోని అనేక దేశాల్లో వర్ణవివక్షత (రంగు బేధం) ఆపార్తైడ్ అనే ఒక ప్రత్యేక రూపంలో తీవ్రంగా వుంది. వర్ణవివక్షతపై పోరాటం సాగిస్తూనే సమాజ మార్పుకు అక్కడ ఐక్య ఉద్యమాలు నడుస్తున్నాయి. ఇటీవల జార్జిఫ్లాయిడ్ ఘటనపై అమెరికాలో వెల్లువెత్తిన నిరసనోద్యమాలను వీక్షించాము. నల్లజాతి ప్రజలకు మద్దతుగా ఇతర తరగతుల ప్రజానీకం సైతం మద్దతుగా నిలబడ్డారు. కుల వ్యతిరేక ఉద్యమాలకు మనదేశంలో సుదీర్ఘ చరిత్ర ఉంది. కులవ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటంలో ఈ అనుభవాలన్నీ ఉపయోగపడతాయి. వాటిని లోతుగా అధ్యయనం చేయాలి.

7. 1920లలోనే కులపీడనను గుర్తించిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ:

1921లో అప్పుడప్పుడే రూపుదిద్దుకుంటున్న ఒక కమ్యూనిస్టు గ్రూపు భారతదేశ సమాజ స్వభావం గురించి ఒక పత్రం తయారు చేసింది. అందులో “భారత సమాజం నిలువునా వర్గాలుగానే కాకుండా కులం, మతం ప్రాతిపదికన కూడా సమాంతరంగా చీలిపోయి ఉంది” అని పేర్కొన్నది (పార్టీ చరిత్ర 1వ భాగం). 1930లో కమ్యూనిస్టు అంతర్జాతీయ సంస్థ (కొమిన్టర్న్)కు అనుబంధం చేయటానికి ఒక కార్యక్రమం రూపొందించి పంపారు. అందులో కులవ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా స్పష్టమైన అవగాహన ఉంది. “అంటరానితరం, బానిసత్వం నుండి

విముక్తి" పేరుతో ప్రత్యేకంగా రాసిన పేరాలో ఇలా ఉంది. 'బ్రిటీషు పాలనలో అంటరానివారిగా ఇప్పటికీ ఏ హక్కులూ లేకుండా సామాజికంగా బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదుల అణచివేతకు గురయి కోట్లాది మంది బతుకుతున్నారు. భూస్వామ్య విధానం, తిరోగమన కుల వ్యవస్థ, మత విద్వేషాలు వీరి అణచివేతకు కారణం. 20వ శతాబ్దంలో కూడా సాటి మనుషుల్ని బావుల నుండి నీరు తోడుకోసీయకపోవడం, ఉమ్మడి బడుల్లో చదువుకోసీయక పోవడం వంటి దుర్లక్షణాలు కొనసాగుతున్నాయి. గాంధీ తదితర కాంగ్రెసు నాయకులు కుల వ్యవస్థ పవిత్రను కాపాడాలని, కొనసాగించాలని కోర్తున్నారు. కులవ్యవస్థను నిర్దాక్షిణ్యంగా రద్దు చేయడం కాకుండా కాంగ్రెసు దాన్ని కాపాడుకోవాలంటున్నది. అంటరాని కులవ్యవస్థను సంపూర్ణంగా రద్దు చేయడమే కమ్యూనిస్టుల లక్ష్యం. బ్రిటీషుపాలనకు, భూస్వామ్య వ్యవస్థ రద్దుకు కమ్యూనిస్టుపార్టీ చేస్తున్న పోరాటానికి మద్దతునిచ్చి పాల్గొనాలని దళితులకు విజ్ఞప్తి చేసింది. ప్రజలను విభజించి పాలించే బ్రిటీషు మోసపు మాటలకు బలికాకుండా ఇతర శ్రమజీవులతో కలిసి ఎదురొడ్డి పోరాడాలని కమ్యూనిస్టుపార్టీ దళితులకు విజ్ఞప్తి చేసింది. కులనిర్మూలనతోపాటు అసమానతలు ఏరూపంలో ఉన్నా పోరాడి ఓడించాలని కోరుతున్నాం" అంటూ సుదీర్ఘ వివరణ ఇచ్చింది. 1979లో బిటి రణదివే రాసిన 'కులం, వర్గం, ఆస్తి సంబంధాలు' అనే వ్యాసంలో "కుల వ్యవస్థ, అంటరానితనంపై సాగే పోరాటాన్ని వ్యవసాయిక విప్లవంతో జోడించి నడుపుతున్నది కమ్యూనిస్టుపార్టీ మాత్రమే" అని చెప్పారు. 1968లో కృష్ణాజిల్లా కంచికచర్లలో జరిగిన సజీవ దహనం దారుణ ఘటనపై తీవ్రంగా స్పందిస్తూ సిపిఐ(యం) జాతీయ సమగ్రత కమిషన్ కు సమర్పించిన అర్జీలో ఇలా పేర్కొన్నది. "ఇది ఒక గ్రామంలో జరిగిన దారుణఘటన మాత్రమే కాదు. దేశంలో నిరంతరం ఎక్కడో ఒకచోట ఇలాంటి దారుణాలు చోటుచేసుకుంటూనే ఉన్నాయి. భూస్వామ్య పెత్తందార్ల ఆధిపత్యంలోని గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ దీనికి కారణం. భూపంపిణీ, ఉపాధికల్పనతో పాటు సామాజిక సమానత్వం సాధిస్తేనే ఈ దాడులు అరికట్టబడతాయి" వర్గనిర్మూలనతో పాటు కులనిర్మూలన కూడా సాధ్యమేనన్న ఉమ్మడి అవగాహనతో పార్టీ ముందుకు సాగింది. 1980ల తర్వాత వచ్చిన దళిత, ఆదివాసుల్లో వచ్చిన కుల వ్యతిరేకోద్యమాలు కొత్త అంశాలను ముందుకు తెచ్చాయి. అవి ప్రధానంగా ఆస్తిత్వవాదంతో ప్రభావితమైనవి. ఆ ఉద్యమాల్లోని ప్రజాస్వామిక స్వభావాన్ని పార్టీ హర్షించింది. అదే సమయంలో అందులో వర్గఘట్టన విచ్చిన్నం చేసే స్వభావాన్ని గుర్తించి

హెచ్చరించింది. కులనిర్మూలన కోసం జరిగే ఉద్యమాలను బలపరుస్తూనే వర్గఐక్యతను దెబ్బతీసే అంశాలను సైద్ధాంతికంగా ఎదుర్కొన్నది. కొందరి ఆలోచనల్లో ఉన్న కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను కూడా గమనించింది. ఆ రకంగా 80ల తర్వాత కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం కొత్త శక్తుల నుండి అదీ ఊహించని వైపు నుండి దాడి ఎదుర్కోవాల్సి వచ్చింది. కులం పేరుతో మన మిత్రవర్గాలే మనకు దూరమయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ కొత్త పరిస్థితిని అంచనా వేసి దానికనుగుణంగా భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ (మార్క్సిస్టు) కార్యక్రమానికి మార్పులు చేసుకుంది. ఈ కొత్త పరిస్థితిని అంచనా వేసి దానికనుగుణంగా 2000 సం. లో భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ (మార్క్సిస్టు) కార్యక్రమంలో అవగాహన ఇచ్చింది.

కులంపై కమ్యూనిస్టుల అభిప్రాయాలతో ఏకీభవించవచ్చు లేదా విభేదించవచ్చు. కాని కమ్యూనిస్టుపార్టీ కులాన్నే గుర్తించలేదనడం అన్యాయం.

8. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు 1940లలో

1940లలో దేశంలో ఒక వైపు బ్రిటీషు వ్యతిరేక స్వాతంత్ర్య సమరం, మరోవైపు పూర్వదే వ్యతిరేక పోరాటాలు జమిలిగా సాగాయి. మొదటి ప్రవాహానికి కాంగ్రెసు నాయకత్వం వహించగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ, ముస్లింలీగులు ప్రధాన భాగస్వాములుగా ఉన్నాయి. రెండో ప్రవాహానికి కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వం వహించగా దళిత, ఆదివాసీ ఉద్యమాలు వెన్నుదన్నుగా నిలబడ్డాయి. వీటికి మద్దతుగా సాంస్కృతికోద్యమం నిలబడింది. ప్రజానాట్యమండలి, ఇప్టా, అభ్యుదయ రచయితల సంఘం మేధావుల్ని, కళాకారులను ఆకర్షించాయి. తెలంగాణా రైతాంగ సాయుధపోరాటంలో అగ్రకులాల ధనికవర్గాలతో పాటు దళిత, ఆదివాసీ, బలహీనవర్గాలు, మైనారిటీలకు చెందిన పేదవర్గాల వరకు అందరూ ఐక్యంగా పాల్గొన్నారు. ఎర్రజెండా కోసం సంగం ఏమి చెపితే అదే వేదంగా భావించి ప్రాణాలు అర్పించి పోరాడారు. అపూర్వమైన ఈ ఐక్యతే పాలకవర్గాలను వణికించింది. ఈ ఐక్యతను విచ్ఛిన్నం చేయడంపైనే వారి దృష్టినంతా కేంద్రీకరించారు. ఇలాంటి పోరాటమే మహారాష్ట్రలోని వర్షి ఆదివాసుల తిరుగుబాటు. దానికీ ఎర్రజెండానే నాయకత్వం వహించింది. అక్షరం ముక్కరాని వారికి చదువు నేర్పించింది. చైతన్యవంతుల్ని చేసింది. భూమి కోసం పోరాడి తమ హక్కుల్ని సాధించుకున్నారు. నేటికీ అక్కడ ఎర్రజెండా రెపరెపలాడుతూనే ఉంది. ఉపతెగల పేరుతో వారిలో చీలిక తెచ్చేందుకు, కొంతమందికి పదవులు,

పెట్టుబడి ఆశ చూపించి చీలికలు తెచ్చేందుకు పాలకులు ప్రయత్నిస్తూనే ఉన్నారు.

9. స్వాతంత్ర్యానంతర పోరాటాలు: పార్టీలో సిద్ధాంత విభేదాలు, చీలికలు

స్వాతంత్ర్యానంతరం భూమి, ఉపాధి, ఆహారం వంటి సమస్యలపై పోరాటాలు కొనసాగాయి. పేదలకు చౌకగా ఆహారధాన్యాలు పంపిణీ చేయాలని రేషను షాపుల కోసం ఆందోళనలు సాగాయి. బ్లాక్ మార్కెట్ పై యుద్ధం ప్రకటించారు. దొంగతనంగా దాచిపెట్టిన గోదాములపై దాడి చేసి పేదలకు పంచారు. 1958-59లలో జరిగిన ఆహార పోరాటంలో 39మంది అసువులు బాశారు. ఈ పోరాటానికి మద్దతుగా కలకత్తా కార్మికవర్గం సమ్మెకు దిగింది. ఇదొక చారిత్రక మహత్తర పోరాటంగా చరిత్రపుటల్లోకి ఎక్కింది. దీని తర్వాతే ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థ రూపుదిద్దుకుంది. పేదలకు సబ్సిడీ బియ్యం అందుబాటులోకి వచ్చాయి. కరువు భత్యం కోసం కార్మికులు, ఉద్యోగులు ఆందోళనలు చేశారు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల కోసం, నీటి పారుదల ప్రాజెక్టుల కోసం సాగిన పోరాటాలు సత్ఫలితాలనిచ్చాయి. అదే సమయంలో నాటి కాంగ్రెసు పాలకులు బంజరు భూముల పంపకం, ప్రభుత్వరంగం ద్వారా రిజర్వేషన్లు అమలు చేయడం వంటి పథకాల ద్వారా దళితుల్ని ఆకర్షించే ప్రయత్నం చేశారు. పంచవర్ష ప్రణాళికలు వంటి ఆకర్షణీయ నినాదాలతో తామే సోషలిజం తెస్తామని భ్రమింపచేశారు. దీని ప్రభావం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమంపైనా పడింది. కాంగ్రెసును బలపరచాలని కొందరు వాదించారు. వర్గపోరాటాల స్థానంలో పార్లమెంటరీ భ్రమల్ని పెంచారు. చివరకు ఈ విభేదాలే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమ చీలికకు దారి తీశాయి. అప్పటివరకు పార్టీని అంటిపెట్టుకొని ఉన్న దళితులు కాంగ్రెసు వెంట వెళ్లారు. కాంగ్రెసు సంస్కరణలకు ప్రభావితమైన ధనికరైతాంగం కూడా అటు కొట్టుకుపోయింది. దీనితో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పాలకవర్గాలు బలపడ్డాయి. పేదల్లో కమ్యూనిస్టుల ప్రభావం తగ్గింది. 1967తర్వాత ఆర్థికవ్యవస్థలో వచ్చిన నూతన సంక్షోభం ప్రజల్లో భ్రమల్ని తగ్గించింది. తిరిగి పోరాటాల వైపు మళ్లారు. 1977 వరకు సాగిన పోరాటాలు, ఎమెర్జెన్సీకి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమాలు సిపిఐ(యం)ను బలమైన వామపక్ష పార్టీగా నిలబెట్టాయి.

1985లో కారంచేదులో దళితుల ఊచకోత పెద్ద సంచలనంగా మారింది. దుర్మార్గమైన ఈ దాడిని సిపిఐ(యం) ముందుపీఠిన నిలబడి ఖండించింది. అయితే కమ్యూనిస్టులకు కులం రంగు పులిమి కొంత మంది దళిత నాయకులు తీవ్ర

దుష్ప్రచారం చేశారు. అయినా ఎలాంటి ఊగిసలాట లేకుండా ధైర్యంగా దళితుల తరపున నిలబడి నిరసనోద్యమాలు నిర్వహించింది. ఆ నాటి నుండి ఈనాటి వరకు కమ్యూనిస్టులపై ఈ దుష్ప్రచారం సాగుతూనే ఉంది. అయితే ఆచరణలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్వహిస్తున్న కృషిని గమనిస్తున్నవారు ఈ విమర్శలను పట్టించుకోవడం మానేశారు.

10. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి ఎదురుదెబ్బలు:

భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం బలహీనపడిన మాట వాస్తవం. దానికి కారణం తప్పకుండా పరిశీలించాలి. కుల సమస్యను చేపట్టకపోవడం వల్లనే కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం వెనుకబడిందని కొందరు అంటున్నారు. వర్గపోరాటానికి నాయకత్వం వహించాల్సిన కార్మికవర్గంలో కూడా కమ్యూనిస్టుల వునాది కొంతవరకు తగ్గింది. ఈ రోజుకీ అత్యధిక మంది పీడితవర్గాలు పాలకవర్గాల వైపే ఉన్నాయి. అంటే దానర్థం కమ్యూనిస్టుపార్టీ వర్గాలను గుర్తించలేదని కాదు. లేక వర్గపోరాటాలు చేయలేదనీ కాదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలహీనపడటానికి అనేక భౌతిక, స్వీయమానసిక కారణాలున్నాయి. వాటిని నిస్పృక్షింకంగా అంచనా వేయాల్సిన అవసరం కూడా ఉంది.

ప్రపంచీకరణ ప్రభావం:

ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో అంతర్జాతీయ విత్త పెట్టుబడి ఆధిపత్యం పెరిగింది. శ్రామికవర్గ ఉద్యమాలపై దాడి పెరిగింది. కార్మికోద్యమాలు అత్యర్థక్షణలో పడ్డాయి. అంతర్జాతీయంగా సోవియట్ పతనం, సోషలిజం బలహీనపడటం, ప్రపంచీకరణ పేరుతో పెట్టుబడిదారీ వర్గం కార్మికోద్యమాలపై ఎదురుదాడి చేయడం వంటి కారణాలు తోడయ్యాయి. దేశంలో ఆర్థిక సంస్కరణలు చేపట్టి పీడిత ప్రజలపై దాడులు చేశారు. అంతర్జాతీయ పెట్టుబడి సాయంతో ఇక్కడ పెట్టుబడిదారీ వర్గం బలపడింది.

ఈనేపథ్యంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ లోపాలే కాకుండా పాలకవర్గాల స్వభావాల్లో వచ్చిన మార్పులతో పాటు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో వచ్చిన మార్పులను కూడా పరిగణలోకి తీసుకోవాలి. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ తమ విస్తరణకు వ్యూడల్ వ్యవస్థతో రాజీపడుతూనే తన ఇష్టానుష్ఠాలతో నిమిత్తం లేకుండా బలహీనపరుస్తూ వచ్చింది. వ్యూడల్, భూస్వాములు నెమ్మదిగా పెట్టుబడి భూస్వాములుగా మారారు. ఆ వర్గమే నేడు గ్రామీణ ధనికవర్గ కూటమిగా మారి పెత్తనం చేస్తున్నది. అధికారాన్ని

ఆసరాచేసుకొని 1970లలో ఇందిరాగాంధీ సంక్షేమకార్యక్రమాల ద్వారా దళితులను తనవైపు తిప్పుకోగలిగింది.

అస్తిత్వవాదాలు:

కాంగ్రెస్ బలహీనపడుతున్న స్థితిలో 1980లలో అస్తిత్వవాదాలు ముందుకు వచ్చాయి. భారతదేశంలో ఆర్థిక సంక్షోభం పెరుగుతున్న దశలో ఏ తరగతికాతరగతి తమ డిమాండ్లను ముందుకు తేవడానికి అస్తిత్వవాదం తోడ్పడింది. సమిష్టిగా ఉద్యమాలు చేయడం, బేరసారాలు చేసే స్థానంలో విడివిడిగా, వ్యక్తులుగా, బృందాలుగా చేసే లాబీలు, ఉద్యమాలను పాలకవర్గాలు ప్రోత్సహించాయి. తద్వారా వాటికి ప్రాధాన్యత లభించింది. దానివల్ల కార్మికోద్యమాలు బలహీనపడటమేకాకుండా పెట్టుబడిదారీ వర్గం బలపడింది. ఈ క్రమంలోనే కాంగ్రెస్ స్థానాన్ని బీజేపీ ఆక్రమించింది. కార్పొరేట్ ఆధిపత్యానికి హిందుత్వ సిద్ధాంతం తోడయింది. కులనిర్మూలనకు కులాంతర వివాహాలు జరగడం ఒక పరిష్కారమని అంటేదర్కర్ సూచించారు. కాని అస్తిత్వవాదం పెరిగినకొద్దీ ఏ కులానికాలం మధ్యనే వివాహాలు జరుగుతాయి. అది కులనిర్మూలన ప్రక్రియను కూడా అడ్డుకుంటుంది. అంటేదర్కర్ చెప్పినట్లుగా కులం శ్రమ విభజననే కాదు శ్రామికుల విభజనను కూడా సృష్టించింది. అస్తిత్వవాదం శ్రామికవర్గాలనే కాకుండా అణగారిన కులాలను కూడా చీల్చింది. ఉపకులాలు, ఉపతెగల పేరుతో సంస్థలు ఏర్పడ్డాయి. వీరిని భూర్జువా భూస్వామ్య పార్టీలు అటు ఇటు కోపు వేసుకున్నాయి. ఏ ప్రజాస్వామిక చైతన్యం దళిత ఉద్యమాలను ఊపుగా ముందుకు తెచ్చిందో ఆ ఉద్యమాలనే అస్తిత్వ వాదం బలహీనపరిచింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీలు పునాదిగా ఉన్న అణగారిన కులాల్లోని శ్రామిక శ్రేణులు పాలకవర్గాల వైపు కొట్టుకుపోయాయి. ఫలితంగా అణగారిన కులాలు, శ్రామిక వర్గాల తరపున గట్టిగా మాట్లాడే శక్తులు కూడా లేకుండా పోయాయి. కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం బలహీనపడటం కార్పొరేట్ శక్తులకు వరంగా మారింది. ఈ పరిణామానికి అస్తిత్వవాదం కూడా దోహదపడింది.

మతోన్మాదం: పాలకులపై ప్రజల్లో పెల్లుబుకుతున్న అసంతృప్తిని మతరాజకీయాల వైపు మళ్లించగలిగింది. మతాన్ని రాజకీయ సాధనంగా వాడుకొని బిజేపీ మత విద్వేషాలు పెంచింది. ఘర్షణలు సృష్టించింది. బాబ్రీమసీదు, రామజన్మభూమి సమస్యను జాతీయ సమస్యగా మార్చింది. ఈ మత విభజన రాజకీయాలు కూడా కమ్యూనిస్టు ఉద్యమానికి సవాలుగా మారాయి.

మారుతున్న పరిస్థితులపై అంచనా:

ప్రపంచీకరణ సమాజంలోని ప్రతి పార్శ్యాన్ని ప్రభావితం చేసింది. దానికి వర్గం, కులం, మతం, జాతి, భాష, సంస్కృతి కూడా మినహాయింపు కాదు. గత 25 సంవత్సరాల్లో పరిణామం చెందుతూ వచ్చిన ఈమార్పుల్ని అధ్యయనం చేసి దానికి అనుగుణంగా సీపీఐ(ఎం) కలకత్తా ప్లీనంలో నూతన కర్తవ్యాలను రూపొందించుకుంది. ఎప్పటికప్పుడు వస్తున్న నిర్దిష్ట మార్పులను అధ్యయనం చేస్తూ దాని కనుగుణంగా కర్తవ్యాలు రూపొందించుకోవడం మార్పిజం నేర్పిన ప్రాథమిక పాఠం. కులం విషయంలో కూడా సిసిఐ(యం) ఈ ప్రక్రియనే అనుసరిస్తుంది. ఈ క్రమంలో ఆలస్యం కావచ్చు. తప్పులు జరగొచ్చు. కాని ఈ మార్పులను సిపిఐ(యం) నిరంతరం అధ్యయనం చేస్తూ వస్తున్నది. 2000 సంవత్సరంలో పార్టీ కార్యక్రమాన్ని తాజాపర్చడం, 17వ మహాసభ నుంచి 20వ మహాసభ వరకు చేసుకున్న ఎత్తుగడల సమీక్షలు, కలకత్తా నిర్మాణ నివేదిక, 2014, 2019 ఎన్నికల సమీక్షలు ఈ మార్పులను అర్థం చేసుకోవడానికి ఉద్దేశించినవి. ఇదొక నిరంతర ప్రక్రియ. మారుతున్న పరిణామ క్రమంలోనే మార్పులను అధ్యయనం చేయడం మార్పిజం విశిష్టత. ఈ క్రమంలో తప్పొప్పులను సరిదిద్దుకుంటూ, బలహీనతలను అధిగమించి కమ్యూనిస్టుపార్టీ ముందుకు పోతున్నది.

కమ్యూనిస్టుపార్టీ విభిన్నమార్గం:

కమ్యూనిస్టు పార్టీ అనుసరిస్తున్నది కొత్తమార్గం. వేరొకరు ఎవరూ చరిత్రలో అనుసరించనిది. కొత్తమార్గంలో కొత్త సమస్యలు వస్తాయి. కొత్త సమస్యలకు కొత్త పరిష్కారాలు అవసరం అవుతాయి. నేడు, ప్రపంచవ్యాప్తంగా మాంద్యం అలుముకొన్నది. అభివృద్ధి పాతాళంలోకి దిగజారుతోంది. ఏ ప్రపంచీకరణ పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థకు దోహదపడిందో అదే నేడు సంక్షోభంలో పడింది. సామ్రాజ్యవాదానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న అమెరికా తన చుట్టూ గోడకట్టుకొన్నది. భారత పాలకవర్గాలు ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని తాను నాయకత్వ పాత్రలోకి (సూపర్ పవర్ కావాలన్న ఆకాంక్ష) రావాలని తహతహలాడుతున్నది. అందుకు భారత ప్రజలను తాకట్టుపెట్టాలని చూస్తున్నది. దీనికి ప్రజల నుంచి ప్రతిఘటన వస్తున్నది. ఈ ప్రతిఘటనోద్యమాల నుంచే కమ్యూనిస్టుపార్టీ కొత్త ఊపిరిపోసుకొని మరలా ముందంజ వేస్తున్నది. ఆర్థిక పోరాటాలే కాదు, కులనిర్మూలనోద్యమాలు ముందుకు పోవాలన్నా కమ్యూనిస్టు పార్టీ బలపడాలి. సామాజిక న్యాయం కావాలని కోరుకునే వారంతా

కమ్యూనిస్టుపార్టీని బలపరచాలి. ప్రపంచీకరణ, అస్తిత్వవాదాలు విఫలమైన నేపథ్యంలో అణగారిన కులాలకు పీడితవర్గాలకు కమ్యూనిజం తప్ప మరో ప్రత్యామ్నాయం లేదు.

11. వర్గపోరాటాల నిర్దిష్టరూపం:

వర్గపోరాటాలు ఒక్కో దేశంలో ఒక్కో రూపంలో నిర్దిష్టంగా జరుగుతూ ఉంటాయి. ప్రపంచమంతా ఒకే రకంగా జరుగుతాయని మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు ఎక్కడా చెప్పలేదు. ఆయా దేశాల్లోని పెట్టుబడిదారీ వర్గానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు జరుగుతాయని అవి కూడా జాతీయ స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటాయని మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు చెప్పారు. ప్యారిస్ కమ్యూన్లో కార్మికవర్గం మాత్రమే తిరుగుబాటు చేసింది. జాతీయ ప్రయోజనాలను పణంగా పెట్టి లొంగిపోయిన భూర్జువావర్గం చేతిలో నుంచి అక్కడ కార్మికవర్గం అధికారాన్ని తీసుకుంది. ఇక్కడ జాతీయ ప్రయోజనాలను పణంగా పెట్టిన భూర్జువావర్గానికి వ్యతిరేకంగా చేసిన పోరాటం ప్రధానం. బూర్జువావర్గం దేశాన్ని విదేశీయులకు అప్పగించి లొంగిపోయిన నేపథ్యంలో కార్మికవర్గం ఆధికారాన్ని చేపట్టి విదేశీదాడిని తిప్పికొట్టి నిజమైన దేశభక్తులు కార్మికవర్గమేనని నిరూపించుకుంది. భూర్జువావర్గం విదేశీయులతో చేతులు కలిపి దేశద్రోహానికి పాల్పడింది. చైనా, కొరియా, వియత్నాం లాంటి దేశాల్లో కూడా విదేశీ అధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడే కమ్యూనిస్టు పార్టీలు బలపడ్డాయి. మన దేశంలోనూ విప్లవ మొదటి ఘట్టంలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదానికి వ్యతిరేకంగా కమ్యూనిస్టుపార్టీ పోరాడింది. ఈ అనుభవానికి భిన్నంగా రష్యాలో జాతుల మధ్య అసమానతలు ముందుకువచ్చాయి. అతిపెద్ద జాతిగా ఉన్న రష్యన్ల పెత్తనం మిగతా చిన్న జాతుల మీద ఎక్కువగా ఉండేది. జాతుల పీడనను అంతమెందించడం ఇక్కడ ప్రధాన లక్ష్యంగా ముందున్నది. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో సౌకర్యాలు, హక్కులు కోల్పోయి వీధుల్లో పడ్డ కార్మికులు, రైతులు, సైనికుల్ని కూడగట్టి యుద్ధానికి వ్యతిరేకంగా శాంతి కోసం పోరాటం జరిగింది. సర్వాధికారం సోవియట్లకే అన్న నినాదంతో విప్లవం జయప్రదం అయింది. కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చాక జాతుల మధ్య అసమానతలను నిర్మూలించి అన్ని జాతుల ఉమ్మడి సమాఖ్యగా సోవియట్ యూనియన్ ఏర్పడింది. ఆ విప్లవ కాలంలో లెనిన్ను దేశద్రోహిగాను, జర్మన్ ఏజెంట్ గా చిత్రీకరించారు. సామ్రాజ్యవాద యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకించి శాంతిని కోరుకోవడమే అయిన చేసిన పాపం. సోవియట్ యూనియన్లో జాతుల అణిచివేతను

వర్గపోరాటమే పరిష్కరించింది. అనేక ఆఫ్రికా దేశాలలో వర్ణ వివక్షకు వ్యతిరేకంగా వర్గపోరాటాలు జరిగాయి. దక్షిణాఫ్రికా లాంటి చోట్ల బలమైన కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడి ఆ తర్వాత అధికారంలో కూడా భాగస్వామి అయింది. చైనాలో నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవం పేరుతో వ్యవసాయ విప్లవం రూపంలో తిరుగుబాటు జయప్రదమైంది. క్యూబాలో స్థానిక దళారీ బూర్జువాలకు వ్యతిరేకంగా, నిరంకుశ పాలనపై తిరుగుబాటు రూపంలో విప్లవం వచ్చింది. అనేక వైఫల్యాల నుండే ఈ విజయాలు లభించాయని మనం మరచిపోరాదు. ఇలా వర్గపోరాటాలు వివిధ దేశాల్లో వివిధ రకాలైన అసమానతలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి విజయం సాధించాయి.

12. భారతదేశమూ వర్ణసమాజమే:

భారతదేశంలో వర్గాలు లేవనటం వాస్తవిక దృక్పథం కాదు. అన్ని దేశాల్లాగానే మన దేశంలోనూ వర్గాలు, మతాలు, తెగలు, భాషలు తదితర వైరుధ్యాలన్నీ ఉన్నాయి. స్త్రీ, పురుష అసమానతలూ ఉన్నాయి. లింగవివక్షా కొనసాగుతున్నది. అయితే అదనంగా ఇక్కడ కులవ్యవస్థ ఉంది. భారతదేశంలో కూడా వివిధ జాతులున్నప్పటికీ వాటి మధ్య ఒక జాతి మరొక జాతికి అణిచివేసే లక్షణం లేదు. కాని కులాల మధ్య అణిచివేత ఉన్నది. మన రాజ్యాంగం కులాలన్నింటినీ వివిధ గ్రూపులుగా విభజించినప్పటికీ (అగ్రకులాలు, వెనకబడిన కులాలు, షెడ్యూలు కులాలు) వాస్తవానికి 3500 కులాలకు పైగా ఉన్నాయి. ప్రతి కులానికి ఇంకొక కులానికి మధ్య అణిచివేత ఉన్నది. మధ్యయుగాల్లో కులవ్యవస్థకు, వర్ణవ్యవస్థకు మధ్య అవినాభావ సంబంధం ఉండేది. కాని నాటి అగ్రకులాల జాబితాకు, నేటి అగ్రకులాల జాబితాకు సంబంధమే లేదు. భారతదేశ చరిత్రను పరిశీలిస్తే.. కుల ఆస్తిత్వం ఎప్పుడూ స్థిరంగా లేదు. అది నిరంతరం మారుతూ వస్తున్నది. ఇటీవల కాలంలో వేగంగా మారుతూ వస్తున్నది. మధ్య యుగాల కన్నా నేడు వర్ణవిభజన స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ప్రతివర్ణంలోను అనేక కులాలు ఉన్నట్టుగానే ప్రతి కులం అనేక వర్గాలుగా విభజించబడి ఉంది. అయితే ఇప్పటికీ కులానికి, వర్గానికి మధ్య అంతరసంబంధం ఉంది. శ్రామిక వర్గాల్లో కింది కులాలవారు అత్యధికంగా ఉన్నట్టు, పై కులాల్లో మధ్యతరగతి, ఆపై ఉన్నత వర్గాల వారు ఎక్కువ మంది ఉంటారు. బడా పెట్టుబడిదారులు, భూస్వాములు దాదాపు అగ్రకులాలవారే. కాని అగ్రకులాలవారంతా పెట్టుబడిదారులు, భూస్వాములు కాదు.

ఉత్తరాది రాష్ట్రాలు, తెలంగాణ, తమిళనాడు, కర్నాటక వంటి రాష్ట్రాలలో బీసీలలోనూ ఆధిపత్యవర్గాలున్నాయి. అందువల్లనే వర్గపోరాటాల్లో అంతరభాగంగా సామాజిక న్యాయం కోసం పోరాటాలను మిళితం చేస్తేనే వర్గఐక్యత వస్తుంది.

స్వాతంత్ర్యానంతరం పెట్టుబడిదారీ ఆర్థికవ్యవస్థలో అనేక మార్పులొచ్చాయి. ముఖ్యంగా వ్యవసాయరంగంలో పెట్టుబడిదారీ విధానం చొచ్చుకుపోయింది. ఇది గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థనే కాకుండా సామాజిక వ్యవస్థను కూడా ప్రభావితం చేసింది. ప్రభుత్వరంగం విస్తరణ, తద్వారా దళితులు ఇతర సామాజిక తరగతుల్లో ఏర్పడిన దొంతరలు ఈ కులాల్లో కొత్త వర్గాలను సృష్టించింది. దళితుల్లో నూతన మధ్యతరగతి ఏర్పడింది. 20శతాబ్దం ఆఖరుకు కుల వ్యవస్థలో చోటు చేసుకున్న మార్పులను అధ్యయనం చేశాక, మారిన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా సీపీఐ(ఎం) పార్టీ కార్యక్రమాల్లో ఆ మేరకు 2000 సంవత్సరంలో సవరణ చేయబడింది. 1964లో సీపీఐ(ఎం) కార్యక్రమం ఏర్పడిన తర్వాత జాతుల సమస్యపై 1969లో సవరణ చేర్చింది. అంటే దీనర్థం జాతి, కుల సమస్యలపై కమ్యూనిస్టుపార్టీకి అవగాహన లేదని కాదు. కమ్యూనిస్టు పార్టీ చరిత్రను పరిశీలిస్తే కుల నిర్మూలన పోరాటాలను వర్గపోరాటాలతో జోడించిన విషయం మనకు అర్థమవుతుంది.

13. సామాజిక ఉద్యమాలు: కార్మికవర్గం పాత్ర:

భారత దేశ నిర్దిష్టపరిస్థితులలో కార్మికవర్గ ఐక్యత దానంతటదే రాదు. కులమనే మహమ్మారి కార్మికుల్ని విభజిస్తున్నది. కులవివక్షతపై పని చేయకుండా కార్మికవర్గం ఐక్యతను సాధించలేదు. కార్మికోద్యమాల్లో అణగారిన వారికి ప్రాతినిధ్యం వహించే కుల సంఘాలను కలుపుకొని పోవడమే కాదు, కులం, తెగలు, లింగ వివక్ష వంటి సమస్యలపై కార్మికసంఘాలు పనిచేయాలి. తద్వారా తాము వేరు కాదన్న భావం దళితులు, ఆదివాసీ కార్మికుల్లో కల్పించాలి.

1952లో కార్మిక పోరాటాల్లో కమ్యూనిస్టుల పాత్రపై ఒక డాక్యుమెంటును కేంద్ర కమిటీ ఆమోదించింది. అందులో ఇలా పేర్కొన్నారు. 'మన కార్మికసంఘ కార్యకర్తలు తమ యూనియన్ల పరిధిలోని కార్మికుల్లో కుల, జాతి పొందికలను అవగాహన చేసుకోవాలి. వాటి ప్రభావాలను సరిగ్గా అంచనా వేయాలి. వారి సంప్రదాయాలు, కట్టుబాట్లను అర్థం చేసుకోవాలి. బూర్జువావర్గం కుల, మత, జాతి, భాషా విభేదాలను ఉపయోగించుకొని కార్మికుల్లో చీలికలు పెట్టకుండా

ఐక్యతను కాపాడాలి” 2016లో కార్మికరంగంలో వస్తున్న తాజా మార్పుల్ని అధ్యయనం చేసి పార్టీ కలకత్తా ప్లీనం నివేదికలో ఇలా చెప్పింది. “దళిత, ఆదివాసీ కార్మికుల సమస్యలపై ప్రత్యేక కేంద్రీకరణ చేయాలి. వర్గదోపిడీ, ఆర్థిక సమస్యలతో పాటు వారికి ప్రత్యేకంగా కులవివక్షత, అణచివేత వంటి సామాజిక సమస్యలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ సందర్భంగా కార్మికులు, ఉద్యోగుల్లోని ఎస్సీ, ఎస్టీ సంఘాల పట్ల ఇతర కుల సంఘాల మాదిరి కాకుండా విభిన్నమైన వైఖరి తీసుకోవాలి.” అలాగే వ్యవసాయరంగంలో పని చేసే సంఘాలు అన్నిరకాల కులవివక్షత, అణచివేతలకు వ్యతిరేకంగా ముందుండి పోరాడాలి.” అని మార్గదర్శనం చేసింది.

14 కమ్యూనిస్టుపార్టీ - మతం:

కమ్యూనిస్టులు నాస్తికులని, మతాన్ని ద్వేషిస్తారని దుష్ప్రచారం సాగుతూనే ఉంది. ప్రజల భక్తి, విశ్వాసాలను కమ్యూనిస్టులు గౌరవిస్తారు. అదే సమయంలో వారిలో శాస్త్ర, వైజ్ఞానిక ప్రచారం ద్వారా చైతన్యవంతుల్ని చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారు. దేవుణ్ణి నమ్మేవాళ్లు ఉద్యమాల్లో కూడా భాగస్వాములవుతున్నారు. మార్పు కోసం పోరాడుతున్నారు. దీన్ని అడ్డుకునేందుకే మతం పేరుతో కమ్యూనిస్టుల్ని అప్రతిష్టపాలు చేయడానికి సంఘపరివారం ప్రయత్నిస్తోంది. నిజానికి వారికి భక్తి, విశ్వాసాలు లేవు. భక్తిని రాజకీయ అస్త్రంగా మాత్రమే చూస్తుంది. మతం పేరుతో మనువాదాన్ని ప్రచారం చేస్తోంది. ఈమనువాద ధర్మం కుల వ్యవస్థను బలపరుస్తుంది. కులాన్ని బట్టి ధర్మం, న్యాయం ఉండాలంటున్నది. దళితులకు, మహిళలకు హక్కుల్ని నిరాకరిస్తుంది. కమ్యూనిస్టులు ఈ మనువాద ధర్మానికి వ్యతిరేకం. అది కుల వ్యవస్థనే కాదు దానికి మూలంగా ఉన్న భూస్వామ్య దోపిడీ వ్యవస్థను కూడా కాపాడుతుంది. ఆరీత్యా దోపిడీకి, కుల అణచివేతకు వత్తాసుగా మతాన్ని, భక్తి, విశ్వాసాలను ఉపయోగించుకోడాన్ని కమ్యూనిస్టులు ప్రతిఘటిస్తారు. మతం మారినా కులం మారడం లేదు. కుల వివక్షత పోదని మన అనుభవం రుజువు చేస్తోంది. క్రైస్తవంలోనూ కులవివక్షత ఉందని ఈ మధ్య జరిగిన ఒక సర్వేలో తేలింది. ఏ మతంలో ఉన్నా కుల వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని కోరుతుంది. మతం పేరుతో దళితులకు రిజర్వేషన్లు తిరస్కరించడాన్ని కమ్యూనిస్టులు వ్యతిరేకిస్తారు. వారు హిందువులైనా, క్రీష్టియన్లయినా, ముస్లింలయినా, బౌద్ధులైనా మతంతో నిమిత్తం లేకుండా రిజర్వేషన్లు వర్తింపజేయాలని కమ్యూనిస్టులు డిమాండు చేస్తారు. మతం పేరుతో రిజర్వేషన్లు వ్యతిరేకించడమంటే హిందూమతంలో సమానత్వం లేదని,

కుల వివక్షత ఉందని సంఘపరివారం అంగీకరించినట్లే. దళితుల క్రైస్తవులు అయినంత మాత్రాన రిజర్వేషన్లు వద్దంటున్నారంటే మతం మారితే సమానత్వం వస్తుందని అంగీకరించినట్లే. లేదా క్రైస్తవంలో కూడా కులవివక్షత ఉందని వారు అంగీకరిస్తే రిజర్వేషన్లనూ సమర్థించాలి. కుల వివక్ష నిజానికి ఒక మతానికి సంబంధించిన అంశం మాత్రమే కాదు. అది సమాజం మొత్తానికి సంబంధించిన సమస్య. కుల వ్యవస్థకు హిందూ మతమే కారణమన్న అంబేద్కర్ హిందూ మతాన్ని వదిలి ఆర్ యస్ యస్ కు కేంద్రమైన నాగపూర్ లోనే బౌద్ధం స్వీకరించాడు. అయినా మతోన్మాదంతో చెలిరేగిపోతున్న సంఘపరివారానికి కనువిప్పు కలగలేదు. మతం ఏదైనా కులవివక్షత వెంటాడుతూనే ఉంటుందని అనుభవం తెలియచేస్తున్నది. కులవివక్షత, అంటరానితనం ఉన్నంత కాలం రిజర్వేషన్లు ఉండాలి. వాటిని ఎదుర్కొనే వారు ఏ మతంలో ఉన్నా రిజర్వేషన్లకు అర్హులే. బిజేపీ అధికారంలో ఉన్న రాష్ట్రాల్లోనే దళితులపై అత్యధికంగా దాడులు జరగుతున్నాయి. వాటికి సంఘపరివారం వత్తాసుగా ఉంటోందని పలు ఘటనల్లో రుజువైంది. గోహత్యల పేరుతో పలుచోట్ల దళితులపై సంఘపరివార్ కార్యకర్తలే మారణకాండ సృష్టించారు. అనేక మందిని హత్య చేశారు. హిందూత్వ సిద్ధాంతం సమాజంలోని సామాజిక అసమానతలను బలపరుస్తుంది. మతమార్పిడులపై ఉద్యమాలు నిర్వహించడం రాజకీయ ప్రయోజనాలు ఆశించి తప్ప అందులో నిజాయితీ లేదు. మత మార్పిడులతో సమజానికి జరిగే మేలూ లేదు హానీ లేదు. అసలు సమస్యల నుండి దారి మళ్లించడానికే ఇది తోడ్పడుతుంది. మతం వ్యక్తిగత ఇష్టం. అన్ని మతాల సారమూ ప్రజల్ని మానసికంగా అణచిపెట్టి ఉంచడమే. అంటరానితనమనే రాచవుండు హిందూ సమాజాన్ని పీడిస్తున్నంత కాలం దానికి విముక్తి లేదని స్వామి వివేకానంద అన్నాడు. హిందూమతాన్ని సంస్కరించాలనుకునే వారెవరైనా మొదట కులవివక్షతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలి. దేవాలయాల్లో దళితుల్ని పూజారులుగా అంగీకరించాలి.

15. కులాలు, మతాలకు అతీతంగా కమ్యూనిస్టులు:

కమ్యూనిస్టుపార్టీ కూడా అగ్రకుల పార్టీనేనని బ్రహ్మణ ఆధిపత్యంలోనే ఉందని కొందరు నిందిస్తుంటారు. కమ్యూనిస్టుపార్టీకి నాయకత్వం వహించిన వ్యక్తుల కులాన్ని వారి కృషిని అంచనా వేయడం సరైంది కాదు. అలాగే వ్యక్తుల కులాన్ని బట్టి పార్టీ స్వభావాన్ని అంచనా వేస్తే అది అశాస్త్రీయత అని చెప్పకతప్పదు.

కులాన్ని బట్టి పుట్టుకతోనే ఆ కుల భావాలు, లక్షణాలు ఉంటాయనడం మనువాదాన్ని పరోక్షంగా బలపర్చడమే. నాజీలు కూడా ఇలాగే రక్తాన్ని బట్టి జర్మన్ జాతి ఆధిక్యతా సిద్ధాంతాన్ని ముందుకు తెచ్చారు. కమ్యూనిస్టులు కాకముందు కుటుంబవారసత్వంగా పుట్టుకతోనే వచ్చిన కులం, మతం వంటి భావాలను వదిలేసుకున్నాకే ఎవరైనా కమ్యూనిస్టులవుతారు. కమ్యూనిస్టులు ఆంతర్జాతీయవాదులు. కమ్యూనిజం ఒక ఆదర్శజీవన విధానం.

మార్క్సిజానికి మూలపురుషులైన మార్క్స్ ఎంగెల్స్ లు కార్మికవర్గ కుటుంబాల్లో పుట్టలేదు. ఆ మాటకొస్తే ఎంగెల్స్ స్వయంగా పారిశ్రామికవేత్త కుమారుడు. మార్క్స్ తో పాటు ఒక సగటు కార్మికుని కుటుంబం కన్నా అత్యంత దుర్భరమైన జీవితం గడిపిన జెన్నీమార్క్స్ పాలకవర్గం కుటుంబం నుంచి వచ్చారు. రష్యా విప్లవానికి నాయకత్వం వహించిన లెనిన్ ఉన్నత మధ్యతరగతివర్గం నుంచి రావడమే కాకుండా ఉన్నతజాతికి చెందిన రష్యన్ కుటుంబం నుంచి వచ్చాడు. అయినా జాతుల ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా కార్మికవర్గం తరపున నిలబడి పోరాడాడు. చైనాలో వ్యవసాయక విప్లవానికి సారథ్యం వహించిన చౌ ఎన్ లై భూస్వామ్య కుటుంబం నుంచి వచ్చాడు. శత్రువర్గానికి చెందిన సైనిక పటాళం నుంచి వచ్చిన చూబే, మధ్యతరగతి రైతు కుటుంబానికి చెందిన మావో.. వీరవరు కార్మికవర్గం లేదా అర్థజానిన కుటుంబాల నుంచి వచ్చినవారు కాదు. అలాగే, కాస్ట్రో, చౌ ఎన్ లై, కిమిల్ సంగ్ వంటి అనేక మంది విప్లవకారులు ఉన్నతవర్గాల నుంచి వచ్చినవారే. అదే సమయంలో స్టాలిన్, హెంచిమెన్, డిమిట్రోవ్ లాంటి పీడితవర్గాల నుంచి వచ్చిన నాయకులూ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఉన్నత నాయకత్వంలోకి వచ్చారు. అందువల్ల ఒక వ్యక్తి పుట్టుకను బట్టి కాకుండా వారి ఆలోచనా విధానం, కార్యకలాపాలను బట్టి వారు ఏ వైపు నిలబడ్డారో వారి ప్రతినిధిగానే చూడాలి. దీన్నే డీక్లాస్ అవడం అంటున్నారు. డీక్లాస్ అవడం అంటే డీక్లాస్స్ అవడం కూడా. సుందరయ్య, ఇయంఎస్ వంటి వారి జీవితాలను పరిశీలిస్తే ఈ రెంటిని వారు ఎలా అర్థం చేసుకున్నారో తెలుస్తుంది. మన అంచనాలకు ఆచరణే కొలబద్దగా ఉండాలి. మార్క్సిస్టు సిద్ధాంతం చెబుతున్నది కూడా అదే. కమ్యూనిస్టు పార్టీకి కులముద్ర వేస్తున్నవారంతా దోపిడీ వర్గాలకు చెందినవారు లేదా ఆపార్టీలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నవారే. వాళ్లు బీజేపీని బలపరుస్తారు, కాంగ్రెస్ నూ బలపరుస్తారు. తెలుగుదేశం, వైయస్సార్ పార్టీలలో పదవులూ తీసుకుంటారు. కమ్యూనిస్టు పార్టీని అగ్రకుల పార్టీ అని తిడుతుంటారు. దీన్ని బట్టే వారు ఏ వర్గాలకు, కులాలకు సేవ

చేస్తున్నారో అర్థమవుతున్నది. ఒకసారి కామ్రేడ్ చౌ ఎన్ లై , సోవియట్ నేత కఅశ్చేవ్ తో సమావేశం అయిన ఘటన స్ఫురణకు తెచ్చుకుందాం. రష్యా, చైనా పార్టీల మధ్య ఉన్న సిద్ధాంతపరమైన విభేదాలు ప్రధానంగా వారి మధ్య చర్చకు వచ్చాయి. ఆ సందర్భంలో మనిద్దరం మన వర్గాలకు ద్రోహం చేస్తున్నామని చౌ ఎన్ లై చలోక్తిగా అంటాడు. అంటే కార్మికవర్గం నుంచి వచ్చిన కృశ్చేవ్ కార్మికవర్గానికి ద్రోహం చేస్తే, చౌ ఎన్ లై భూస్వామ్య వర్గానికి ద్రోహం చేస్తున్నాడన్న అర్థం ఇందులో ఉంది. మన దేశంలో కూడా సుందరయ్య, బసవపున్నయ్య, సంబూద్రిపాద్, జ్యోతిబాసు, రణదివే లాంటి నాయకులంతా ఉన్నతకులాలు, వర్గాల నుంచి వచ్చినవారే. కాని వారే ఉన్నత కులాల ఆధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. ఆ పోరాటాన్ని తమ కుటుంబాల నుంచే ప్రారంభించారు. తాము పుట్టి పెరిగిన భూస్వామ్య వర్గానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు నడిపారు. మొట్టమొదటి కమ్యూనిస్టు ముఖ్యమంత్రిగా అధికారంలోకి వచ్చిన సంబూద్రిపాల్ దేశంలో తొలి భూసంస్కరణ చట్టం తెచ్చి భూస్వామ్య వ్యవస్థపై దెబ్బకొట్టాడు. ఆతర్వాత జ్యోతిబాసు కూడా ఇదే మార్గాన్ని అనుసరించాడు. అలా వారు తాము పుట్టిన వర్గానికి ద్రోహం చేశారు. అనేక మంది కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకులు రెడ్డి, కమ్మ, బ్రహ్మణ వంటి అగ్రకుల కుటుంబాలలో పుట్టి ఆ కులాల ఆధిపత్యంలోని భూస్వామ్యవర్గాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడారు. అగ్రకులాల్లోంచి వచ్చిన వారిని ఆయా కులాలు బహిష్కరించిన ఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ పోరాటక్రమంలోనే వారు శ్రామికవర్గ ముద్దుబిడ్డలుగా రూపాంతరం చెందారు. స్వాతంత్రోద్యమం అంతా ఒక నాటకం అని ఆర్ఎస్ఎస్ వాళ్లు అన్నట్టుగానే కమ్యూనిస్టుపార్టీ పోరాటాలన్నీ నాటకాలే అని వీరు అనొచ్చు. కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను సిద్ధాంతంగా మార్చుకున్నవారికి చెప్పేది ఏమీ ఉండదు.

16. కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వ పొందికలో మార్పులు:

కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వ స్థానాల్లోకి దళితులు ఎందుకు రాలేదని, కావాలనే అణగదొక్కుతున్నారని, పల్లకీ బోయీలుగా వాడుకుంటున్నారని తీవ్ర విమర్శలు చేస్తున్న వారు కూడా ఉన్నారు. సామాజిక పొందికలో ఉన్న ఈ లోపాన్ని పార్టీ తీవ్రంగానే తీసుకున్నది. దేశంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ తీసుకొచ్చిన నూతన ప్రజాస్వామిక వాతావరణం, రిజర్వేషన్ల మూలంగా దళితుల్లో ఒక కొత్త మధ్యతరగతి ఆవిర్భవించడం, అక్షరాస్యత పెరగడం, ఉన్నత విద్య నభ్యసిస్తున్న వారి సంఖ్య

పెరగడం వంటి పరిణామాల ప్రభావం కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం మీదా పడింది. శాఖలు మొదలుకొని వివిధ స్థాయిల్లో నాయకత్వ స్థానాల్లోకి దళితులు రావడం మొదలైంది. స్పాంటేనిటీకి వదిలేయకుండా పీడితవర్గాలు, బలహీనతరగతుల నుండి ముందుకు వస్తున్న వారిని ఒక క్రమపద్ధతిలో నాయకత్వస్థాయికి అభివృద్ధి చేసేందుకు ప్రయత్నం ప్రారంభించింది. ఇప్పుడు కేంద్రకమిటీ స్థాయి వరకు అణగారిన కులాల నుండి నాయకులు వచ్చారు. వస్తున్నారు. ఈ క్రమంలోనే పార్టీ పొలిట్ బ్యూరోలో సైతం ఆలోటు పూడుతుందని తప్పకుండా ఆశించవచ్చు. అలాంటి వారు పార్టీలో ఆయా కులాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించరు. కుటుంబనేపథ్యం రీత్యా కులం గుర్తింపు తప్ప పార్టీలో కులనాయకులుగా వారుండదు. అత్యంత చైతన్యవంతమైన విప్లవపార్టీ ప్రతినిధులగానే వ్యవహరిస్తారు. మొత్తం శ్రామికవర్గానికి వారు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారు. బూర్జువా పార్టీల్లో మాదిరి అలంకార ప్రాయంగా కొంతమందిని ప్రమోట్ చేసి వారు తమకు వంతపాడే నాయకులుగా మార్చడం కమ్యూనిస్టుపార్టీల్లో చెల్లదు. దళిత, ఆదివాసీ నాయకులను చూపెట్టి ఆయా తరగతులు ఓటర్లను ఆకట్టుకునేందుకు సాధనంగా బూర్జువాపార్టీలు వాడుకుంటున్నాయి. అలాగే యువ నాయకులు, మహిళా నాయకులు బూర్జువా పార్టీల్లో ఆటోమేటిక్ గా వారసత్వంగా వస్తారు. కాని కమ్యూనిస్టుపార్టీలోకి అలా రారు. వారసత్వ రాజకీయాలు ఇక్కడ చెల్లవు. కాని కమ్యూనిస్టు కుటుంబాల నుండి కార్యకర్తలు రావడం లేదు. కావాలనే తమ వారిని ప్రోత్సహించడం లేదని, వారిని వ్యాపారాల్లోకి, ఉద్యోగాల్లోకి పంపుతున్నారని, ఇతరులను బలిచేస్తున్నారని కూడా వాదించేవాళ్ళున్నారు. వస్తే వారసత్వం రాకుంటే అలసత్వం అని విమర్శించేవాళ్ళకు చెప్పగలిగేదేముంది. పార్టీలో ఉండే సంస్థాగత లోపాలను సరిదిద్దుకోవడమే విమర్శకులకు సమాధానమవుతుంది. ఆ దిశగా కలకత్తా ప్లీనం రూపొందించిన మార్గదర్శక సూత్రాలు మంచి ఫలితాలను ఇస్తున్నాయి. నాయకత్వంలోకి రావడమంటే విప్లవమార్గంలో నిర్ణయాత్మకమైన పాత్ర పోషించడమే. అలాంటి సమర్థవంతమైన నాయకులు ఇప్పుడు పార్టీలో ఎదిగి రావడం మంచి పరిణామం.

అయితే పార్టీ నాయకత్వ పరంపరలో ఇదొక్కటే లోపం కాదు. చాలా కాలం పాటు పొలిట్ బ్యూరోలో మహిళలు, మైనారిటీలు కూడా లేరు. పార్టీని అరంభించిన వారిలో ముస్లిం యువకులు అగ్రస్థానంలో ఉన్నారు. కాని తర్వాత వారు ఉన్నత నాయకత్వాల్లోకి రాలేదు. 1940లలో కుటుంబాలకు కుటుంబాలే

పార్టీలోకి వచ్చాయి. ముఖ్యంగా స్త్రీలు చేసిన త్యాగాలు, సాహసాలు అనన్య సామాన్యం. కాని వారి నుండి కూడా నాయకత్వంలోకి ఎదిగినవారు తక్కువే. పార్టీ ఇప్పుడా లోపం నుండి బయటపడింది. ఇద్దరు మహిళలు, ముగ్గురు మైనారిటీలు అగ్రనాయకత్వం పొలిట్ బ్యూరోలో ఉన్నారు. అయితే ప్రపంచీకరణ తర్వాత నూతన తరం నుండి పార్టీలోకి రావడం తగ్గింది. అణగారిన కులాలు, తరగతుల నుండే కాదు పీడిత వర్గాల నుండి ప్రాతినిధ్యం తక్కువగానే ఉంది. కార్మిక, వ్యవసాయ కార్మిక కుటుంబాల నుండి వచ్చిన వారి కన్నా మధ్య, ఉన్నత మధ్య తరగతి ధనిక వర్గాల నుండి వచ్చిన వారే ఆదిలో పార్టీకి నాయకత్వం వహించారు. ఇటీవల కాలంలో ఈ ధోరణి కూడా మారుతోంది. అందువల్ల పార్టీ సభ్యత్వం సహా వివిధ నాయకత్వ స్థానాల్లో యువత సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంది. నాయకత్వ పొందికలో ఇలా అనేక లోపాలు వస్తూ పోతూ ఉంటాయి. వాటిని ఎప్పటికప్పుడు చెక్ చేసుకుంటూ సరిదిద్దుకుంటూ పోవాలి. దీని వెనుక కుట్ర సిద్ధాంతాలను వెతకడం కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకులకు ఆయుధంగా మాత్రమే ఉపయోగపడుతుంది.

17. కులనిర్మూలనా పోరాటాల ఆవశ్యకత:

కమ్యూనిస్టులే కాకుండా విడివిడిగా అనేక దళిత సంఘాలు, వ్యక్తులు, సంస్కర్తలు, అభ్యుదయ బృందాలు కూడా కులనిర్మూలన కోసం కృషి చేశాయి. అంటరానితనాన్ని ఎదిరించాయి. దళితసంఘాలు అత్యాచారాలపై గళమెత్తాయి. అనేక కేసుల్లో న్యాయం కోసం పోరాడాయి. ఈ రకంగా ఎవరి శక్తి కొద్దీ వారు కుల వివక్షతపై పోరాడారు. అయితే కొంతమంది దళిత నాయకులు కమ్యూనిస్టు పార్టీలకు కుల సమస్య అర్థం కాలేదని, అందువల్లనే వారు విప్లవాన్ని జయప్రదం చేయలేకపోయారని, కులపోరాటాలు నడిపి ఉంటే ఈపాటికే విప్లవం వచ్చుండేదని అంటుంటారు. ఈ దేశంలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఏర్పడక ముందు నుంచీ దళిత ఉద్యమాలున్నాయి. అయినా కులనిర్మూలన జరగలేదు. తన హయాంలో కులనిర్మూలన జరగడంకోసం ఉద్యమాలు కూడా బలహీనపడటం పట్ల అంబేద్కర్ నిస్పృహకు గురయ్యారు. ఆయన పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలోనే కులనిర్మూలన జరుగుతుందని అనుకున్నారు. అలా జరగనందుకు చాలా బాధపడ్డారు. తన కళ్లెదుటనే రాజ్యాంగ అతిక్రమణలు జరుగుతుంటే చూసి కుమిలి పోయారు.

కులపోరాటాన్ని ఒక సిద్ధాంతంగా ముందుకు తెచ్చిన రామ్ మనోహర్ లోహియా అనుచరులు ములాయం, లాలూ వంటి వారు అధికారంలోకి వచ్చిన ఉత్తరప్రదేశ్, బీహార్ లాంటి రాష్ట్రాలలో ఇప్పటికీ కులపీడన బలంగా ఉంది. ప్యూడల్ వ్యవస్థ బలంగా ఉంది. అక్కడ దళితులపై దాడులు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. కనీసం భూములు కూడా లభించలేదు. దళితులకు రాజ్యాధికారం నినాదం ఇచ్చి అధికారం చేపట్టిన కాన్సీరాం బిఎస్పీపార్టీ కూడా కులాన్ని నిర్మూలించలేకపోయింది. కుల వివక్షనూ అంతం చేయలేకపోయింది. కనీసం అదుపు చేయడంలో కూడా సఫలం కాలేదు. దేశంలో అత్యధిక దాడులు జరుగుతున్న రాష్ట్రం ఉత్తరప్రదేశ్ అన్న విషయాన్ని విస్మరించలేము. అంత మాత్రాన దళిత, సామాజిక ఉద్యమాలు ఏమీ సాధించలేదని అనగలమా? వారి చరిత్రను చెరిపేయగలమా? అలాంటి ప్రయత్నం ఎవరు చేసినా తప్పే. ఇప్పటివరకు సాధించలేనిది ఎలా సాధించాలని ఆలోచించాలి, సమీక్షించుకోవాలి. అది ప్రజాస్వామిక ఉద్యమాల పురోగతికి తోడ్పడుతుంది.

కుల వ్యవస్థకు పునాది అయిన దోపిడీ వ్యవస్థను నాశనం చేస్తేనే కుల వ్యవస్థ నిర్మూలనకు మార్గం ఏర్పడుతుందని కమ్యూనిస్టులు నమ్ముతారు. ఇతరుల్లాగా ఈ వ్యవస్థలోనే సాధ్యమవుతుందనుకోరు. ఆ మౌలికమార్పును కమ్యూనిస్టులు ఇంకా సాధించాల్సి ఉంది. అందుకోసం కులనిర్మూలన కావాలని కోరుకుంటున్నవారు ఈ వ్యవస్థపై భ్రమలు తొలగించుకొని కలసివస్తే లక్ష్యాన్ని తొందరగానే సాధించవచ్చు.

18. వామపక్ష ప్రభుత్వాల కృషి:

వామపక్ష సంఘటనలు అధికారంలోకి వచ్చిన కేరళ, బెంగాల్, త్రిపురలలోనే దళితులు, ఆదివాసీలు, ఇతర బలహీనవర్గాలు మైనార్టీలు, మహిళలపై దాడులు అతితక్కువ సంఖ్యలో జరుగుతున్నాయి. ఈ రాష్ట్రాలలోనే మహిళ, మైనారిటీలకు ఎక్కువ రక్షణ ఉంది. ఇక్కడే మొదటసారి మహిళలకు, మైనారిటీలకు రిజర్వేషన్లు అమలు చేశారు. ఈ రాష్ట్రాలలోనే భూసంస్కరణలు అమలై అత్యధిక పేద ప్రజలు ప్రయోజనం పొందారు. కౌలార్లకు హక్కు పత్రాలనిచ్చారు. దేశంలోనే ఆదర్శవంతంగా అమలైన చట్టం ఇది. అది ఆత్మగౌరవంతో బతికే అవకాశాన్నిచ్చింది. వివక్షను ఎదిరించే శక్తినిచ్చింది. తాజాగా కేరళ వామపక్ష ప్రభుత్వం దేవాలయాల్లో దళితులు, బలహీనవర్గాలకు రిజర్వేషన్లు కల్పించడం అభ్యుదయవాదుల మన్ననలను అందుకుంది. వామపక్షాలు బలంగా ఉన్న రాష్ట్రాల్లోనే స్థానికసంస్థల్లో ప్రజా

ప్రతినిధులు ఆత్మగౌరవంతో, విశ్వాసంతో స్వతంత్రంగా పని చేయగలుగుతున్నారు.

19. వర్గ పోరాటాల్లో కులం పాత్ర

గ్రామాల్లో వర్గ పోరాటం అంటే భూస్వాములకు వ్యతిరేకంగా రైతులు, కూలీలు చేసే పోరాటాలే. దళితులు, ఆదివాసీలు, బలహీనవర్గాలు, మహిళలు లేకుండా ఈ పోరాటాలు సాగవు. తెలంగాణలో సాగిన మహాత్తర రైతాంగ పోరాటంలో దళితులు, బలహీనవర్గాలు, మహిళల పాత్ర ఎనలేనిది.

చారిత్రాత్మక తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం: 1946-48 మధ్య కాలంలో గ్రామ స్వరాజ్యం అంటే ఎలా ఉంటుందో కమ్యూనిస్టుల తెలంగాణలో చేసి చూపించారు. నిజాం నవాబు నిరంకుశ పాలనలో ఆయనకు బద్దుడై గ్రామాల్లో దేశముఖులు పెత్తనం చేశారు. దేశముఖులంతా హిందువులే. నిజాం ముస్లిం అయినా మతం నిమిత్తం లేకుండా ప్రజల్ని పీడించారు. దానికి వ్యతిరేకంగా రైతు, కూలీలు చారిత్రాత్మక సాయుధ పోరాటం సాగించారు. దాదాపు మూడేండ్లు మూడు వేల గ్రామాల్లో స్వయంపాలన సాగింది. ఈ గ్రామ కమిటీలలో తొలిసారి దళితులు మొదలు కొని అగ్రకులాల ప్రతినిధుల వరకు కలసి కూర్చోని పరిపాలన చేశారు. 70శాతం పంట దళితుల చేతికొచ్చింది. మొదటసారి దళితులు, ఇతర పేదలు తమ స్వంత శ్రమఫలితాన్ని అనుభవించారు. ఆత్మగౌరవాన్ని సాధించారు. అగ్రకుల భూస్వాములు గ్రామాలు వదిలిపెట్టి పట్టణాలకు పారిపోయారు. ఈకాంలో గ్రామాల్లో అంటరానితనం నిషేధించబడింది. వివక్షత పాటించలేదు. 1948లో నిజాం లొంగిపోయాక కేంద్ర సైన్యం వచ్చి ఈ పోరాటాన్ని రక్తపాతంతో అణచివేసింది. నాలుగు వేల మంది బలయ్యారు. ఈ అణచివేతలో దళితులు, ఆదివాసీలు, ముస్లింలు సహా అన్ని కులాల వారు, మహిళలు మరణించారు. దళితులు, బలహీనవర్గాలు, మహిళలు ముఖ్య భాగస్వామిగా ఉన్న గ్రామ స్వయంపాలన వ్యవస్థను ధ్వంసం చేశారు.

ప్రత్యేకంగా దళిత సంఘాలంటూ పెట్టకపోయినా సంఘం పేరు మీద జరిగిన తిరుగుబాటులో దళితులు, బలహీనవర్గాలు, మైనార్టీలు, మహిళలు ముఖ్యపాత్ర పోషించారు. ఆనాడు ఈ పోరాటంలో ధనిక రైతాంగంలోని అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన రెడ్డి కులస్తుల యువతీయువకులు చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. నాడు దాన్ని దళితులైన కూలీలు పెద్ద అండగా భావించారు. దనికరైతుల బిడ్డలు తమ ఆనాసాల్లోనే నివసించడం వారికి స్ఫూర్తిదాయకంగా కూడా మారింది. ఈ పోరాట స్ఫూర్తిని చూడకుండా తెలంగాణ పోరాటంలో సైతం అగ్రకులస్తులైన రెడ్డే

నాయకత్వం వహించారని విమర్శించడం కుత్సితత్వం అవుతుంది. తెలంగాణ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన వారు అగ్రకులాలవారు అనుకుంటే దాన్ని అణిచివేసిన నెహ్రూ, పటేల్ కూడా అగ్రకులాల వారే. తెలంగాణ పోరాట నాయకులు అగ్రకులాలవారని ఏమాత్రం కూడా దయ చూపలేదు. కారణం వారి వర్గదృక్పథం. ఒక కులానికి కాకుండా ఒక వర్గానికి వారు ప్రతినిధులుగా వ్యవహరించారు.

నేటి ఆండ్రపదేశ్ లో నాడు అనేక జమిందారీ వ్యతిరేక పోరాటాలు జరిగాయి. ఈ పోరాటాలన్నింటిలోనూ అగ్రకులస్తులైన ధనిక రైతుల బిడ్డలు మొదలుకొని పేదవారైన దళిత కూలీల వరకు సహభాగస్వాములై పనిచేశారు. దళిత పేటలు, బలహీనవర్గాల ఆవాసాలు కమ్యూనిస్టుల కంచుకోటగా మారాయి. కులాన్ని ఉపయోగించుకొని దళితులకు, ఇతర పేదలకు, కమ్యూనిస్టులకు మధ్య గండి కొట్టడం ద్వారా వర్గపోరాటాలను బలహీనపరిచేందుకు పాలకవర్గాలు, వారి పార్టీలు పన్నిన పన్నాగం ఇది.

చారిత్రాత్మక కీల్వన్మూణి పోరాటం:

తమళినాడులోని తంజావూరు జిల్లా కీల్వన్మూణి గ్రామంలో 1968 డిశంబరు 25 క్రీస్తున్ దినం కాళరాత్రి దళితుల పాలిట యమపాశంగా మారింది. అప్పటికే ఆ గ్రామ దళితులు ఎర్రజెండా సారధ్యంలో వ్యవసాయకార్మిక సంఘం పెట్టుకొని కనీస వేతనాల కోసం సమ్మె చేస్తున్నారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం తొలిసారి 1967లో అతి పెద్ద ఆర్థిక సంక్షోభం వచ్చింది. ధరలు పెరిగాయి. పేదల జీవితాలు దుర్భరంగా మారాయి. విధిలేని స్థితిలో ప్రభుత్వాలకు, అధికారులకు విన్నవించుకున్నా స్పందన లేకపోవడంతో సమ్మెలోకి దిగారు. దీన్ని సహించలేని అగ్రకుల భూస్వాములు దళితులకు పాఠం నేర్పాలని వారి ఇండ్లను తగుల బెట్టారు. పిల్లలు, స్త్రీలు, వృద్ధులతో సహా 44మంది సజీవ దహనం గావించబడ్డారు. సంవత్సరం కూడా నిండని పసిగుడ్డును కాపాడుకోవాలనుకున్న తల్లి లోపల మంటల్లో నుంచి బయటకు విసిరేసింది. కనికరించని భూస్వామ్య గూండాలు ఆ బిడ్డను ముక్కలు ముక్కలుగా నరికి తిరిగి మంటల్లోకి విసిరేశారు. ఇంతటి ఘాతుకం జరిగినా తరువాత సాక్ష్యాలు సరిగ్గా లేవన్న పేరుతో దోషుల్ని కోర్టు వదిలేసింది. తమిళనాడులో సామాజిక ఉద్యమాలకు స్ఫూర్తి పెరియార్ రామస్వామి. బ్రాహ్మణాధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా, మహిళల హక్కుల కోసం పోరాడారు. కాని ఆయన జీవిత చరమాంకంలోనే ఈ దుర్ఘటన జరిగింది. దీనిపై ఆయన ఆలస్యంగా స్పందిస్తూ 'వ్యవసాయ కూలీలు

అధిక వేతనాలు డిమాండు చేయకూడదు. మార్కెట్ సూత్రాలను బట్టి పోవాలి' అని సెలవిచ్చారు. ఘటనను ఖండిస్తూనే దీనికి కారణం కమ్యూనిస్టులని నిందించారు. దీన్ని బట్టే కుల వ్యతిరేక పోరాటాలకు వర్గ దృక్పథం జోడించకుంటే సామాజిక న్యాయం జరగదన్న నిర్ధారణకు రావచ్చు.

భూమి, కూలీ, కార్మికవేతనాలు వంటి ఆర్థిక పోరాటాలతో పాటు సామాజిక సేవా సాంస్కృతిక పోరాటాలను కూడా కమ్యూనిస్టులు జోడించారు. గ్రామగ్రామాన యువజన సంఘాలు పెట్టారు. ప్రజానాట్యమండలి ఆవిర్భవించింది. ఆ సంఘాలలో దళితుల సమస్యలు తీసుకొని పనిచేశారు. కులాంతర వివాహాలను ప్రోత్సహించారు. సహబంధి భోజనాలు ఒక ఉద్యమంలా సాగించారు. దళితులు, అగ్రకులాలు పక్కపక్కనే కూర్చోని తినడం ద్వారా కులవివక్షత, అంటరానితనంపై సవాలు విసిరారు. అన్ని కులాల వారితో క్రీడాబృందాలను ఏర్పాటుచేశారు. పోటీలు జరిగాయి. ఈ పోటీల్లో అగ్రకుల ధనిక రైతుల బిడ్డలు ఓడిపోయి దళితులు గెలిచిన సందర్భాలున్నాయి. దళితులు గెలిచినా ఒక్కమాట అనడానికి కూడా సాహసించలేకపోయారు. కారణం కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారికి అండగా ఉండటం. కులవివక్ష వ్యతిరేక ప్రచారంతో కమ్యూనిస్టులు బలంగా ఉండే అనేక గ్రామాల్లో దళితులు సహితం అగ్రకులాల ఇండ్లలో భోజనాలు చేయడం, వారి వస్తువులు ముట్టుకోవడం, కలిసి తిరగడం వంటివి సర్వసాధారణ దృశ్యాలుగా మారిపోయాయి. ఇలాంటి కార్యక్రమాల వల్లనే దళిత వాడలు కమ్యూనిస్టులకు పెట్టనికోటగా మారాయి. అంటరాని కులాల వారితో తిరుగుతున్నందుకు తమ స్వంత బిడ్డల్నే అగ్రకులాల నుండి బహిష్కరించిన ఘటనలున్నాయి. అలాంటి వారు తమ కుటుంబాలను కూడా వదులుకొని దళితపేటల్లోనే ఆశ్రయం పొందారు. కులాంతర వివాహాలూ చేసుకున్నారు. కులాలకు అతీతంగా జీవించారు.

20. అంబేద్కర్-కమ్యూనిస్టులు

స్వాతంత్రోద్యమ తొలినాళ్లలో అంబేద్కర్ కమ్యూనిస్టులు కలసి పని చేశారు. 1927మహాద్ లో డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్ ప్రారంభించిన చెరువు నీళ్లు తోడుకోవడం, మనుస్మృతి దహనం వంటి మహత్తర పోరాటాలను నాడు కమ్యూనిస్టులు బలపరిచారు. ఆయన ముఖ్య సహచరుడిగా ఉన్న ఆర్.బి. మోరే, దాదాసాహెబ్ బావురావు గైక్వాడ్ లు నాడు ఈ పోరాటాలన్నింటిలోనూ ముందున్నారు. వారే ఈ పోరాటాలకు ప్రణాళికలు రూపొందించారు. ఆ తర్వాత 1930లో మోరే

కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేరాడు. నాసిక్ లోని దేవాలయ ప్రవేశంలోనూ కమ్యూనిస్టులు కలసి పని చేశారు. ముంబయి బట్టల మిల్లల గిర్ని కాంగార్ యూనియన్ ఆధ్వర్యంలో కమ్యూనిస్టులు చేసిన కార్మికపోరాటాలను అంబేద్కర్ బలపరిచాడు. 1938లో కార్మికోద్యమాలను అణచివేసేందుకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వం అండతో కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యంలో కొత్తగా ఏర్పడ్డ ప్రొవిజనల్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తెచ్చిన నల్లచట్టాలకు వ్యతిరేకంగా అంబేద్కర్ నాయకత్వంలోని ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీ, కమ్యూనిస్టుపార్టీ నాయకత్వంలోని యూనియన్లు కలసి పోరాడాయి. కొంకణ్ ప్రాంతంలో ఖోతీ పేరుతో సాగుతున్న కరుడు కట్టిన దళారీ దోపిడీకి వ్యతిరేకంగా పదివేల మంది రైతులు బోట్లమీద ముంబయి అసెంబ్లీ యాత్ర సాగించారు. అపూర్వమైన ఈయాత్రకు అంబేద్కర్ తో పాటు నాటి కమ్యూనిస్టు నాయకులు కూడా పాల్గొన్నారు. ఈ పోరాటానికి మద్దతుగా రణదివే నాయకత్వంలోని ముంబయి కార్మికసంఘాలు సంఘీభావం ప్రకటించాయి. బ్రాహ్మణీజం, పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలకు వ్యతిరేకంగా సాగిన పోరాటంగా దీన్ని అభివర్ణించారు. అంబేద్కర్ తో పాటు ఇందులో ముఖ్యపాత్ర పోషించిన శ్యామరావు పరులేకర్ ఈ పోరాటం తర్వాత కమ్యూనిస్టుగా మారాడు. ఇలా వర్గ సమస్యలపైనా కలసి పనిచేశారు.

భారతదేశంలో అప్పుడప్పుడే అభివృద్ధి అవుతున్న పెట్టుబడిదారీ వర్గంతో పాటు కార్మికవర్గం కూడా ఆవిర్భవించింది. బొంబాయి, కలకత్తా, కాన్పూర్, మద్రాస్ వంటి నగరాలు కార్మిక కేంద్రాలుగా ఉండేవి. అందువల్లనే కమ్యూనిస్టు పార్టీకి బీజాలు కూడా ఈ నగరాల్లో పడ్డాయి. కమ్యూనిస్టు పార్టీ నిర్వహించిన కార్మికోద్యమాలకి మహారాష్ట్రలో అంబేద్కర్ కూడా మద్దతు ఇచ్చాడు. ఆయన మొదట నెలకొల్పిన పార్టీ కూడా ఇండియన్ లేబర్ పార్టీ. 1940ల తర్వాత ఆయన వైఖరిలో మార్పు వచ్చింది. లేబర్ పార్టీ స్థానంలో షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ ఫెడరేషన్ ని ఏర్పాటుచేశాడు. ఆ తర్వాత రిపబ్లికన్ పార్టీగా ఇది రూపాంతరం చెందింది. క్రమంగా అంబేద్కర్ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేక వైఖరి తీసుకున్నాడు. దానికి ఆయన చెప్పిన కారణం కమ్యూనిస్టు పార్టీ బ్రహ్మణ ఆధిపత్యంలో ఉందని. క్రమంగా ఈ రెండు పార్టీలకి దూరం పెరిగింది. దిగువ స్థాయిలో అగ్రకులాల వివక్షతకు గురవుతున్న దళితులను ప్రత్యేకంగా అర్గనైజ్ చేయాలని భావించాడు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా అగ్రకులాల ఆధిపత్యమే కొనసాగుతుంది. కాబట్టి దళితుల అణిచివేతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటానికి ప్రత్యేక వేదికల్ని, పార్టీల్ని స్థాపించాడు. కులవ్యవస్థకు హిందూ మతమే పునాదని, ఆ మతాన్ని వదిలేసి మరో మతంలో చేరితే కులం

నుంచి బయటపడగలమని నమ్మాడు. అందుకే బౌద్ధాన్ని స్వీకరించాడు.

దీనికి భిన్నంగా సకల కులాల్లోని పీడితులను సమీకరించి పూర్వదల వ్యవస్థను నాశనం చేస్తేనే కులవ్యవస్థను కూడా దెబ్బతీయగలమని కమ్యూనిస్టులు భావించారు. అందరిలాగే అంబేద్కర్ కూడా కమ్యూనిస్టుపార్టీ హింసావాదాన్ని ప్రోత్సహిస్తుందని అనుకున్నారు. వర్గపోరాట సిద్ధాంతాన్ని తిరస్కరించారు. వర్గరీత్యా వ్యవసాయకార్మికుల్లో అత్యధికులు కులం రీత్యా దళితులే. భూస్వాముల పెత్తనానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి 3000 మంది నేలకొరిగిన తెలంగాణ సాయుధ పోరాటానికి అంబేద్కర్ నుంచి నైతికమద్దతు కూడా లభించలేదు. కమ్యూనిస్టులతో ఆయనకున్న విభేదమే ఇంతటి మహత్తర పోరాటానికి మద్దతు తెలపకుండా ఆయనకు అడ్డుతగిలింది. ఒక రకంగా స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో ఈ మూడు స్రవంతులు సమాంతరంగా కొనసాగుతూ వచ్చాయి.

అస్తిత్వవాదం బలపడిన నేపథ్యంలో అంబేద్కర్ కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకి అని, కమ్యూనిస్టులకు అంబేద్కర్ అంటే పడదన్న బలమైన భావనని ముందుకు తెచ్చారు. కమ్యూనిస్టులతో అంబేద్కర్ కి ఎన్ని విభేదాలున్నా రెండు విషయాల్లో ఆయన ఏకీభవించారు. భారతదేశానికి సోషలిజం కావాలని ఆయన కోరుకున్నాడు. మార్క్స్ కోరుకున్న తరహా సోషలిజం కాకపోవచ్చు. పెరియన్ సోషలిజాన్ని ఆయన కాంక్షించారు. మార్క్స్ కి ముందున్న ఊహాజనిక సోషలిస్టు తరహా వారిలో ఆయన ఒకడు. భూమిని జాతీయం చేయాలని, ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వ రంగంలో నడపాలని ఆయన తన ప్రత్యామ్నాయ కార్యక్రమంలో పేర్కొన్నారు. దళితులకు భూమిపై ఆధిపత్యం రాకుండా ఆత్మగౌరవం కూడా రాదని అంబేద్కర్ పార్లమెంటులో వాదించారు. రెండు ప్రధానమైన అంశాలలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ మినహా మరే ఇతర పార్టీ ఆయనతో ఏకీభవించదు. ఇండిపెండెంట్ లేబర్ పార్టీ కార్యక్రమంలో ఇలాంటి అనేక అంశాలను ఆయన పేర్కొన్నారు. అంతేకాదు, ఆయన చివరి పుస్తకం 'మార్క్స్, బుద్ధుడు' ఈరెంటి మధ్య ఆయన తేల్చుకోవాల్సి వచ్చినప్పుడు చివరికి బుద్ధిజం వైపే మొగ్గు చూపారు. ఆయన మార్క్సిజాన్ని పూర్తిస్థాయిలో ఆధ్యయనం చేయలేకపోయాడని ప్రముఖ అంబేద్కరిస్ట్, మేధావి అనంద్ తేల్ తుంబుడే అన్నాడు. రెండో విషయం వర్గానికి సంబంధించి.. భారతదేశంలో వర్గాలు లేవని ఆయన ఏనాడు చెప్పలేదు. ఇది వర్గసమాజమని అయితే ఈ వర్గం వృత్తాకారంలో చుట్టుముట్టబడిన కులం రూపంలో ఉందని నమ్మాడు. రాజకీయ విప్లవం జరగడానికి ముందు సాంఘిక మత విప్లవాలు కూడా జరగాలని అలాంటివి

భారతదేశ చరిత్రలో చాలా ఉదాహరణలు ఉన్నాయని ఆయన తన రచనలలో వెల్లడించాడు. కుల నిర్మూలన పుస్తకంలో కమ్యూనిస్టులను ఉద్దేశించి మీరు ఈ రోజు కులానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడకపోతే రేపు సోషలిజం వచ్చిన తర్వాత అయినా దాన్ని ఎదుర్కోవాల్సి వస్తుందని హెచ్చరించారు. దీన్నే మరో మాటలో చెప్పాలంటే సాంస్కృతిక విప్లవం అంటారు. ఏ వ్యవస్థలోనైనా సాంస్కృతిక విప్లవం ఆవశ్యకత ఉంటుంది. సోషలిజంలోనూ ఇది అవసరమే. అంటే దక్కర్ ఏనాడు కుల అస్తిత్వవాదాన్ని ప్రబోదించలేదని ఆనంద్ టెల్ టుంబ్జే అన్నారు. అంటే దక్కర్ కులనిర్మూలన కోరుకున్నారు. అందుకు భిన్నంగా కుల అస్తిత్వం కులవ్యవస్థను బలపరుస్తుంది. కుల అస్తిత్వం పోతేనే కులనిర్మూలన జరుగుతుంది. ఇప్పుడు అస్తిత్వవాదులు అంటే దక్కర్ పేరుతో కమ్యూనిస్టులపై చేసే అనేక విమర్శలు అంటే దక్కర్ బోధనలకు వ్యతిరేకం. కులాల ఆధిపత్యానికి, దురహంకారానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని అంటే దక్కర్ బోధించారు. అంతేకానీ కులాల మధ్య పోరాటాన్ని కాదు. కులాల మధ్య పోరాటం వర్గ ఐక్యతను బలపీనపరుస్తుంది. పెట్టుబడిదారులు దాన్నే కోరుకుంటారు.

సిఐఐ(యం) తన కార్యక్రమంలో ఇలా పేర్కొన్నది.

“అదే సమయంలో ఒకటి బ్యాంకులను పదిలం చేసుకునే సంకుచిత లక్ష్యంతో కేవలం కులపరమైన పిలుపులతో కుల విభజనలను కొనసాగించేందుకు, దళిత వర్గాలను ఉమ్మడి ప్రజాతంత్ర ఉద్యమాల నుండి విడగొట్టేందుకు ప్రయత్నించే శక్తులు కూడా పని చేస్తున్నాయి. అనేక మంది కుల నాయకులు కొన్ని బూర్జువా రాజకీయ పార్టీల నాయకుల కుల ప్రాతిపదికన సమీకరణను సంకుచిత ఎన్నికల లబ్ధికోసం ఉపయోగించుకుంటున్నారు. అన్ని కులాల్లోని పీడిత ప్రజలతో ఉమ్మడి ఉద్యమాలు నిర్వహించడం వల్ల వ్యతిరేకంగా ఉన్నారు. పాత సామాజిక వ్యవస్థను కూలదోసేందుకు ప్రాతిపదికగా ఉండాల్సిన భూమి, వేతనాలు వంటి మౌలిక సమస్యలను భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటాలను వారు విస్మరిస్తున్నారు.”

అంటే దక్కర్ ఆర్థిక పోరాటాలకు వ్యతిరేకం కాదు. ఆర్థికంగా బలపడితేనే సామాజికంగా ఆధిపత్యాన్ని ఎదుర్కొనే శక్తి వస్తుందని ఆయన చెప్పాడు. అందుకే ఆయన భూసమస్య, రిజర్వేషన్లు, ఉపాధి, విద్య వంటి సమస్యలకు ఆయన ప్రణాళికలో పెద్దపీట వేశారు. ప్రభుత్వరంగం ఆవశ్యకతను ఆయన గుర్తించారు.

అంటే దక్కరిస్టులమని చెప్పుకునే పాలకపార్టీల నేతలు ఎవరూ నేడు రిజర్వేషన్లకు ముప్పు తెస్తున్న ప్రైవేటీకరణను వ్యతిరేకించడం లేదు. తద్బిన్నంగా

ప్రైవేటు పెట్టుబడిలో వాటా కోసం డిమాండు చేస్తున్నారు. రాజ్యాధికారం అంటే రాజ్యానిర్వహణలో వాటా అంటున్నారు. వాటాల కోసం సాగే పోరాటం సామాజిక న్యాయాన్ని సాధించలేదు. అది కొద్దిమంది వ్యక్తులకు లేదా సమాహాలకు మాత్రమే మేలు చేస్తుంది. అత్యధిక మంది శ్రామికులుగానే మిగిలిపోతారు. పీడనకు గురవుతుంటారు. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం లేకుండా ఆత్మగౌరవం రాదు. ఆర్థికంగా ఎంతోకొంత బలపడి నిలదొక్కుకున్నవారే దళిత ఉద్యమాలకు నాయకత్వం వహించగలుగుతున్నారు. అట్టడుగున వున్న దళితులు ఇప్పటికీ ఆర్థిక అవసరాల కోసం కూడా పోరాడాల్సి వస్తున్నది. అందుకే తమలాగా బాధపడే ఇతర కులస్తులతో కూడా కలసి వారు పోరాడుతున్నారు.

21. సైద్ధాంతిక విభేదాలను వ్యక్తులకు ఆపాదించరాదు:

కమ్యూనిస్టులు అంబేద్కర్ ను ద్వేషించారని మరొక నిందాప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. అంబేద్కర్ గురించి బి. టి. రణదివే “అలుపెరుగని, అసాధారణ పోరాట యోధునిగా” పేర్కొన్నాడు. 1949లో నాగపూర్ లో అంబేద్కర్ అధ్యక్షతన జరిగిన షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ ఫెడరేషన్ మహాసభ ఆమోదించిన డిమాండ్ల పత్రాన్ని రణదివే బలపరిచాడు. అదే సమయంలో కొన్ని విమర్శలు కూడా చేశాడు. కమ్యూనిస్టులకు అనేకమందితో సైద్ధాంతిక విభేదాలున్నాయి. వాటిని ఎప్పుడు దాచుకోలేదు. అంబేద్కర్ తోనే కాదు, గాంధీ, నెహ్రూ, నేతాజీ వంటి వారితో కూడా కమ్యూనిస్టులు విభేదించారు. కాని ఆ తర్వాత కాలంలో ఆర్ బి మోరే వంటి అనేకమంది అంబేద్కర్ అనుచరులు కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేరి పనిచేశారు. అంబేద్కరు కూడా అలాంటి వారిని ద్వేషంతో చూడలేదు. వారితో తన వ్యక్తిగత సంబంధాలను కొనసాగించారు. ఈ కాలంలోనే దళితుల, ఆదివాసీల హక్కుల కోసం పోరాడే చాంపియన్ గా కమ్యూనిస్టుపార్టీ అవతరించింది. అందువల్లనే అంబేద్కర్ సైతం చనిపోయేముందు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో ఎందుకు చేరకూడదు అన్న ప్రశ్న కూడా వేసుకున్నాడు. జీవిత చరమాంకంలో తనకు అత్యంత సన్నిహితుడైన దాదాసాహెబ్ గైవ్యాడ్ కు రాసిన ఉత్తరంలో ఈ ప్రస్తావన చేశారు. దాదాపు ఇదే సమయంలో బిబీసీకి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూ ఈ మధ్య సోషల్ మీడియాలో సర్క్యులేట్ అవుతోంది. అందులో ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు. మన స్వాతంత్ర్య ఫలాలు సామాన్యులకు అందడం లేదు అనుకున్నది అమలవడం లేదు. ఆఖరికి ప్రజలకు కమ్యూనిజం శరణ్యమవుతుందని తేల్చి చెప్పారు. అయితే అంతిమంగా

బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించాడు. దానికి ఆయన నవయాన బౌద్ధం అని పేరు పెట్టారు. అంటే అప్పటివరకున్న బౌద్ధం చెప్పిన దానికి భిన్నమైన మార్గాన్ని ఆయన సూచించారు. ఆ పరిణామం ఆయన మరణంతోనే ఆగిపోయింది. అది వేరే విషయం. 1952 ఎన్నికల్లో అంబేద్కర్, కమ్యూనిస్టుపార్టీల మధ్య పోటీ జరిగింది. ఎన్నికల ప్రచారంలో భాగంగా ఒకరినొకరు తీవ్రంగా విమర్శించుకున్నారు. ఒకానొక దశలో అది అంబేద్కర్, డాంగే మధ్య వ్యక్తిగత వైరంలా మారింది. ఇలాంటి సంవాదాలు కమ్యూనిస్టుపార్టీ లోపలా జరిగాయి. ముఖ్యంగా పార్టీ చీలికలకు ముందు, అనంతరం కూడా వారి మధ్య జరిగాయి. అంతమాత్రాన సోదర కమ్యూనిస్టుపార్టీలను శత్రువులుగా చూడలేం. ఎన్ని విభేదాలున్నా దీర్ఘకాలంగా కలసి పని చేస్తున్నాం. నేతాజీని ఎంత తీవ్రంగా విమర్శించినప్పటికీ ఆ తర్వాత లక్ష్మిసైగల్ తో సహా అనేకమంది ఆయన అనుచరులు కమ్యూనిస్టుపార్టీలో చేరిన విషయం మనకు తెలిసిందే. అందువల్ల సైద్ధాంతిక విభేదాలను వ్యక్తుల మధ్య ద్వేషంగా మార్చకూడదు.

22. కమ్యూనిస్టుపార్టీ - గాంధీ

గాంధీ అనుసరిస్తున్న పద్ధతులతో విభేదించి అనేక మంది కాంగ్రెస్ నుంచి కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరారు. అలాంటి వారిలో సుందరయ్య, నంబ్రూదిపాల్ ప్రముఖులు. మార్క్సిజంతో ప్రభావితమైన భగత్ సింగ్ కూడా ఈ కోవలోకే వస్తారు. భగత్ సింగ్ కులవ్యసంస్థను చీల్చిచెండాడాడు. కమ్యూనిస్టులు గాంధీతో ఉన్న విభేదాలను ఎప్పుడూ దాచుకోలేదు. జమీందారులు, దేశ్ముఖులు, సంస్థానాధీశులకు వ్యతిరేకంగా జరిగే ఏ పోరాటాన్ని గాంధీ బలపరచలేదు. పైగా స్వతంత్ర పోరాటంలో వారిని తమ మిత్రులుగా భావించాడు. విడివిడిగా ప్రజాసంఘాలను పెట్టడాన్ని కూడా ఆయన సహించలేకపోయాడు. ఆయినా జాతీయోద్యమంలో హరిజనులను భాగస్వామ్యం చేసే ఆయన నినాదాలను అంగీకరించారు. ఆయితే అంటరానితనం వంటి సామాజిక రుగ్మతలను భూసమన్యల వంటి మౌలిక సమన్యలతో జోడించకుండా కులవివక్ష అంతం కాదని కమ్యూనిస్టులు చెప్పారు.

23. పునాది ఉపరితలం వివాదం

కులం ముందా? లేక వర్గం ముందా వంటి ఆంశాలతో పాటు కులం పునాదిలో ఉందా ఉపరితలంలో ఉందా అన్న సందేహాన్ని కొంతమంది

లేవనెత్తుతున్నారు. కార్ల మార్పు అన్నింటిని నిర్ణయించేది ఆర్థిక వ్యవస్థనే అని చెప్పినట్లుగా భావించి ఆ ప్రాతిపదికపైనే అస్తిత్వవాదులు కమ్యూనిస్టులపై విమర్శలు గుప్పిస్తున్నారు. కులం పునాదిలో లేదని ఉపరితలంలోనే ఉందని అందువల్లనే పోరాటాల్లో నిర్ణయాత్మక పాత్ర పోషించదని అందుకనే కమ్యూనిస్టులు కులాన్ని నిర్లక్ష్యం చేశారని వీరి విమర్శ. ఈ విమర్శ పూర్తిగా అర్థరహితం. ఎందుకంటే..

పునాది ఉపరితలంపై మార్పు ఎంగెల్స్‌లకు స్పష్టత ఉంది. మార్పు మరణానంతరం వచ్చిన విమర్శలను ఎదుర్కొంటూ ఎంగెల్స్ వివరణ ఇచ్చాడు. పునాది ఎల్వేకలా నిర్ణయాత్మకమైనదని మార్పు ఎన్నడూ భావించలేదని చెప్పాడు. పునాది ఉపరితలం మధ్య ఉండే గతితార్కిక సంబంధాన్ని ఆయన మరోసారి స్పష్టం చేశారు. ఉపరితలంలోని అంశాల పట్ల పునాది నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహిస్తుందంటే అర్థం ఉపరితలంలోని అంశాలకు ప్రాధాన్యత లేదని కాదు, పునాదిలో మార్పుకి ఉపరితలంలోని అంశాలు ప్రభావితం చేస్తాయి. అలాగే, ఉపరితలంలోని మార్పుకి పునాది నిర్ణయాత్మక పాత్ర వహిస్తుంది. పునాదిలో మార్పు దానంతట అదే రాదు. ఉపరితలంలో చేసే పోరాటాల ఫలితంగానే పునాదిలోను మార్పు వస్తుంది. పునాదిలో మార్పు ఉపరితలాన్ని గుణాత్మకంగా మార్చివేస్తుంది. ఉదాహరణకు రాజ్యం ఉపరితలంలో ఉంటుంది. సమాజాన్ని మార్చాలనుకునే కమ్యూనిస్టులు ముందు కార్మికవర్గ రాజ్యాధికారాన్ని సాధించిన తర్వాతే కొత్త సమాజాన్ని నిర్మిస్తారు. అంటే పునాదిలో మార్పు ఉపరితలంలోని రాజ్యాధికారంతోనే ప్రారంభమవుతుంది. కమ్యూనిస్టులు రోజూ పోరాడేది దోపిడీ వర్గాలతోపాటు వారికి మద్దతుగా ఉన్న పార్టీలతో కూడా. ఈరెంటి మధ్యన ఉన్న సంబంధం అది. అలాగే, కళలు, సాహిత్యం, వగైరాలు నిర్వహించే పాత్ర తక్కువేమీ కాదు. ఆర్థిక పోరాటాల ద్వారా శ్రామిక వర్గాలను కూడగట్టినట్టే సామాజిక పోరాటాల ద్వారా అణగారిన కులాలను కూడగట్టాలి. అయితే ఈ రెండు పోరాటాలు వేర్వేరు కాదు. కార్మికవర్గంలో వేర్వేరు కులాలను ఐక్యం చేయాలంటే ఆ కులాల మధ్య ఉన్న అంతరాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడటం కూడా ముఖ్యం. అప్పుడే అణగారిన కులాల్లోని కార్మికులు ప్రధాన శ్రవంతిలో భాగస్వామ్యమవుతారు. స్వాతంత్ర్యోద్యమం నుంచి నేర్చుకోవలసిన అనుభవం కూడా ఇదే. కార్మికవర్గ పాత్ర లేకుండా కులవ్యతిరేక పోరాటాలు నిర్ణయాత్మక విజయాన్ని సాధించలేవు. బూర్జువా భూస్వామ్య పార్టీలు తమ రాజ్యాధికార పరిరక్షణకు కులాన్ని ఒక సాధనంగా వాడుకుంటున్నాయి. అందుకనే వారి రాజకీయాల్లో కులం ప్రముఖ పాత్ర

పోషిస్తుంది. బూర్జువా వర్గ ఎత్తుగడలను ఎదుర్కొని కార్మికవర్గ ఐక్యతను సాధించాలంటే కులవివక్షపై పోరాడాలి. అప్పుడే కమ్యూనిస్టు పార్టీ, కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని అణగారిన కులాలు అంగీకరిస్తాయి. ఆ రీత్యా కార్మికవర్గం కుల వ్యతిరేక పోరాటంలో ముందు పీఠిన నిలబడాలి. కులం, వర్గం మధ్య ఉండే సంబంధం ఇదే.

పెట్టుబడిదారీ పూర్వసమాజంలో కులం ఆర్థిక దోపిడీని సాగించడంలో కీలకపాత్ర పోషించింది. ఆనాడు ఆర్థికేతర ఆంశాలే దోపిడీకి ప్రధాన సాధనాలుగా ఉండేవి. పరిణామ క్రమంలో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ బలపడి ప్రపంచీకరణ దిశగా సాగిపోతున్న స్థితిలో కులానికి ఉత్పత్తి విధానానికి మధ్య ఉన్న సంబంధం బలహీనపడుతూ వస్తున్నది. కులం ఎక్కువెక్కువగా రాజకీయ సాధనంగా ఉంటోంది. ప్యూడల్ వ్యవస్థలో ఒక రకంగా దోపిడీ జరిగితే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో దోపిడీ మరో రూపంలో సాగుతుంది. కార్పోరేట్ వర్గం కులాన్ని దోపిడీకి సాధనంగా వాడుకుంటున్నది. అందువల్లనే పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలోనూ కులం, కులపీడన కొనసాగుతున్నది. ఆ రీత్యా వర్గపోరాటంలో అంతర్భాగంగా సామాజిక పోరాటాలు కొనసాగాలి.

24. రాజ్యాధికార సమస్య - ఉపరితలంలో రాజ్యం, రాజకీయ పార్టీలు:

వర్గపోరాటంలో కీలకమైన సమస్య రాజ్యాధికారమే. ఆంధ్ర, తెలంగాణ, కేరళ, బెంగాల్, త్రిపుర వంటి చోట్ల స్వాతంత్ర్యం వచ్చేనాటికే కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఒక బలమైన రాజకీయ పార్టీగా ఎదిగింది. అధికారాన్ని సవాల్ చేసే శక్తిగా ముందుకు వచ్చింది. తమిళనాడులో అత్యంత ప్రసిద్ధి గాంచిన కిల్వన్యూణి పోరాటంలో డియంకే, కాంగ్రెసుల భూస్వాముల పక్షాన నిలబడ్డాయి. ఈ పరిణామంతో డియంకేకి చెందిన అనేక మంది దళితులు సిపిఐ(యం)లో చేరారు. 1974-78 మధ్య నెల్లూరు, ఖమ్మం జిల్లాలలో జరిగిన భూపోరాటాలలో దళితులపైనే భూస్వాములు, పోలీసులు మూకుమ్మడిగా దాడిచేశారు. పలువురు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. 1970ల తర్వాత పంజాబ్, అస్సాం, మహారాష్ట్ర తదితర రాష్ట్రాల్లో వామపక్ష ఉద్యమం పుంజుకుంది. ఈ పోరాటాల క్రమంలోనే ఐక్యతని విచ్ఛిన్నం చేయడానికి భూస్వాములు కులాన్ని ఒక ఆయుధంగా వాడుకున్నారు. కమ్యూనిస్టులను ఓడించడానికి తప్పుడు ప్రచారం చేయడమే కాకుండా పేదల్లో చీలికలు తెచ్చే ఎత్తుగడలను అనుసరించారు. తామే భూములు పంచుతామనడం,

ఓట్ల కోసం డబ్బులు పంచడం, వారి ప్రజాస్వామిక చైతన్యాన్ని గుర్తించి గౌరవ మర్యాదలు ఇవ్వడం లాంటి చర్యల ద్వారా తాము పేదల పక్షపాతులమని నిరూపించుకునే ప్రయత్నం చేశారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం అధికారాన్ని ఉపయోగించుకొని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు రిజర్వేషన్లు వంటి సాధనాల తోడ్పాటుతో చదువుకున్న కొంతమంది యువతీయువకుల్ని తమ వైపు మళ్లించుకున్నారు. కొత్తగా ఉద్యోగాలు సంపాదించుకున్న దళితులు కాంగ్రెస్ వైపు మొగ్గారు. అధికారంలో ఉన్న పార్టీకి సన్నిహితంగా ఉంటేనే తమకు మేలు జరుగుతుందని ప్రచారం చేశారు. ఆ రకంగా వర్గచైతన్యం స్థానంలో అవకాశవాదాన్ని నింపారు. క్రమంగా దళితవాదంలో ఎర్రజెండాల స్థానాల్లో ఇందిరమ్మ ఫోటోలు వచ్చాయి. కమ్యూనిస్టులు బలంగా ఉండే తూర్పు ఉత్తరప్రదేశ్ లో దళితులు బీఎస్పీ వంటి పార్టీల వైపు మొగ్గారు.

కులం ఆర్థిక దోపిడీకి సాధనంగానే కాకుండా రాజకీయసాధనంగా మారడం 1970ల తర్వాత వచ్చిన కొత్త పరిణామం. ఈ విచ్ఛిన్న తరహా ఎత్తుగడల నుండే అస్తిత్వవాదం పుట్టుకొచ్చింది. యువశక్తి, మహిళా సాధికారిత, దళిత, ఆదివాసీ విముక్తి ఉద్యమాలు, రాజకీయ అధికారం వంటి నినాదాలు మిన్నంటాయి. బిఎస్పీ లాంటి పార్టీలు పుట్టుకొచ్చాయి. అంబేద్కర్ ఆలోచనా విధానానికి భిన్నంగా అంబేద్కర్ పేరుతోనే ఈ ఉద్యమాలు పని చేశాయి. ఇలాంటి సమయంలోనే మండల కమిటీ నివేదిక వచ్చింది. బిసి లకు కేంద్ర సర్వీసుల్లో ఉద్యోగాలను వ్యతిరేకిస్తూ రిజర్వేషన్ వ్యతిరేక ఉద్యమం వచ్చింది. బిజేపీ దీనికి ప్రత్యక్షంగా తోడ్పడింది. కాంగ్రెసులోని అగ్రకుల భూస్వాములు మద్దతునిచ్చారు. అగ్రకుల సంఘాలూ వెలిశాయి. ఈ ఉద్యమం కులాల మధ్య అఘాతాన్ని, వైరాన్ని పెంచింది. బిజేపీ అయోధ్య రథయాత్ర చేపట్టి మత సమస్యను ముందుకు తెచ్చింది. తద్వారా అగ్రకుల యుతవను తమ వైపు మళ్లించుకునే ప్రయత్నం చేసింది. కులం, మతం చుట్టూ ప్రజలను చీల్చే ఉద్యమాలు పూపండుకున్నాయి. ఫలితంగా బిజేపీ బలపడింది. ఈ రోజు బిజేపీ ప్రమాదాన్ని, మనువాద అభివిత్యాన్ని చూసి ఆందోళన చెందుతున్న వారు పై పరిణామాలు వారి ఎదుగుదలకు ఎలా తోడ్పడ్డాయో ఆలోచించాలి. ఇవన్నీ పైకి చూడటానికి ఉపరితల ఉద్యమాలే. కాని రాజకీయ బలాబలాలనే శాసించాయి. ఈ మార్పు పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థను సంక్షోభం నుండి గట్టెక్కించింది. సంస్కరణల పేరుతో నయా ఉదారవాద విధానాలకు తెర తీసింది. ఉపరితలం పునాదిని ఎలా ప్రభావితం చేస్తుందో ఈ పరిణామాలు పరిశీలిస్తే అర్థమవుతుంది.

25. అస్తిత్వ వాదాలు, పోస్టు మోడ్రనిజం, ఆదివాసీ, మహిళా ఉద్యమాలు

1980లలో ఊపుగా ముందుకొచ్చిన పోస్టు మోడ్రనిజం (ఆధునికానంతర వాదం) అన్ని రంగాల్లోను కొంత మంది మేధావులను ఆకర్షించింది. కమ్యూనిజం, సోషలిజం రెండూ విఫలమయ్యాయని, అవి పనికిరావని, ఎవరికి వారు తమ హక్కుల కోసం విడివిడిగా పోరాడాలని వారు ప్రచారం చేశారు. ముఖ్యంగా వెనుకబడిన తరగతులు, దళిత, ఆదివాసీలకు చెందిన అనేక మంది రచయితలు, కళాకారులు, మేధావుల వైఖిరిలోనూ మార్పు వచ్చింది. ఐక్య ఉద్యమాల స్థానంలో ప్రత్యేక ఉద్యమాలు వచ్చాయి. సోవియట్ పతనం తర్వాత సోషలిజం స్థానంలో కులాలు, మతాలు, తరగతుల వారీ సాధికారిత నినాదాలు ముందుకొచ్చాయి. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో వర్గపోరాటాలు వెనుకపట్టుపట్టడంతో ఈ ఉద్యమాలకు ఊపువచ్చింది. పురుషులకు వ్యతిరేకంగా మహిళలను, ఒక కులానికి వ్యతిరేకంగా మరో కులాన్ని ఒక మతానికి వ్యతిరేకంగా మరో మతాన్ని నిలబెట్టారు. ప్రజల మధ్య ఉండే వివిధ రకాల వైరుధ్యాలను శత్రువైరుధ్యాలుగా చూపెట్టారు. మిత్రులనే శత్రువులుగా మార్చారు. అసలు ప్రజా శత్రువులు క్షేమంగా పెత్తనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. తమ పెత్తనాన్ని సుస్థిరం చేసుకోడానికే ఆధునికానంతర వాదాన్ని పాలకులు ముందుకు తెచ్చారు. దాని రాజకీయ రూపమే అస్తిత్వవాదం.

26. ప్రపంచీకరణ యుగంలో కులం:

కుల నిర్మూలన ఉద్యమాల స్థానంలో కుల గుర్తింపు ఉద్యమాలు వచ్చాయి. ఏ కులానికాకులం తమ ప్రత్యేక డిమాండ్లపై సంఘాలు పెట్టారు. మాల, మాదిగల మధ్య చీలికలు వచ్చాయి. పాలకపార్టీల చుట్టూ తిరిగినా వర్గీకరణ జరగలేదు. ఆయా తరగతులపై పాలకపార్టీల పట్టు మాత్రం పెరిగింది. కులం రాజకీయ సాధనంగా పదునెక్కింది. ఉపకులాల, తెగల సమీకరణలు పెరిగాయి. అధికారంలో వాటా, పెట్టుబడిలో వాటా కోసం తగాదాలు మొదలయ్యాయి. ఆ రకంగా ప్రపంచీకరణలో కులం రూపం మార్చుకుంది. ఆధునికత పెరిగే కొద్దీ కులం పాత్ర తగ్గింది పోయి పెరగడానికి ఇదే కారణం. రాజకీయ, ఆర్థిక పెత్తనం కోసం సాగే పోరాటంలో సాధనంగా మారడమే కులం కొనసాగింపుకు కారణం. దానికి తోడు ఇప్పటికీ ప్యూడల్ బంధనాలు, సంబంధాలు కొనసాగడం కుల వ్యవస్థ కొనసాగడానికి మరో ముఖ్యకారణం. ఇంక్లూజివ్ పాలిటిక్సు, ఇంక్లూజివ్ ఎకానమీ అనే కొత్త నినాదాలతో దళిత, ఆదివాసీ, మైనారిటీ, మహిళా నాయకులను

తమ వ్యవస్థలో ఇముడ్చుకోడానికి వ్యూహం రూపొందించారు. ఎదిగి వస్తున్న ప్రతి కొత్త తరగతినీ తన కౌగిట్లో ఇముడ్చుకోడానికి వారు ప్రయత్నిస్తూనే ఉంటారు. తద్వారా తమ అధికారాన్ని వీలున్నంత ఎక్కువకాలం నిలబెట్టుకోడానికి ప్రయత్నిస్తుంటారు. వివిధ తరగతుల ప్రజల్లో తమ రాజకీయ పలుకుబడిని పెంచుకోడానికి పెట్టుబడిదారీ, భూస్వామ్య శక్తులు నిరంతరం ఇలాంటి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉంటాయని మనకు చరిత్ర చెపుతుంది. భారతదేశంలోనూ అదే జరుగుతోంది. మారుతున్న సామాజిక పరిణామ క్రమంలోనే కులాన్ని అధ్యయనం చేయాలి. అలా కులాన్ని శాస్త్రీయంగా అర్థం చేసుకోడానికి వర్గదృక్పథమే సరైన సాధనం. మార్క్సిజం మనకు అలాంటి సాధనాన్ని అందిస్తుంది.

27. మారుతున్న కులవ్యవస్థ స్వరూపం:

21వ శతాబ్దంలో కూడా కుల వివక్ష అణచివేత కొనసాగుతూనే ఉంది. ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ విధానాలు దీన్ని మరింత వేగవంతం చేశాయి. ప్రభుత్వరంగం దెబ్బతినడంతో ఎక్కువగా నష్టపోయింది దళిత, ఆదివాసీలే. రిజర్వేషన్లు పోయి ఉపాధి పడిపోయింది. నేడు ప్రతి గ్రామంలోనూ పదుల సంఖ్యలో చదువుకున్న యువత కూలీ పనులకు పోవడం కనిపిస్తుంది. అదే సమయంలో రాజకీయాల్లోనూ, ఆర్థికరంగంలోనూ వివిధ కులాల్లోని ఆధిపత్య వర్గాల ప్రాత్రలు మారుతున్నాయి. ఒకప్పుడు భూమిపై ఆధిపత్యం బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియుల్లోని కొద్ది మంది చేతుల్లో ఉండేది. ఆ తర్వాత ఆర్థికమార్పుల కారణంగా శూద్ర కులాల్లో కూడా సంపన్న భూస్వామిలు కొంత మంది తయారయ్యారు. ఈ కులాల్లోని అత్యధికులు ఇప్పటికీ పేద, మధ్యతరగతివారుగానే మిగిలిపోయినప్పటికీ పై పొరలోని ధనికవర్గాల కులం పేరుతో తమ ఆధిపత్యాన్ని, పట్టును మిగతా ప్రజలపై సాధించారు. 1980ల తర్వాత బలహీనవర్గాల్లోని కొంతమంది ఆర్థికంగా బలపడి పెత్తనం కోసం పోటీ పడటం ఆరంభించారు. ఆర్థికంగా బలపడ్డవారు రాజకీయ అధికారంలో భాగం కోసం పోటీ పడ్డారు. ఇలా వివిధ దశల్లో వివిధ కులాల్లోని సంపన్నులు ముందంజలోకి వస్తున్నారు. వారిననుసరించి ఆ కులంలోని మిగతా జనం సమీకరించబడుతున్నారు. దీన్నే సోషల్ ఇంజనీరింగు అంటున్నారు. ఇది ఒకరకంగా దోపిడీ దారులకు వరంగా మారింది. ఒక వాహనానికి షాక్ అబ్సార్బ్ ఎలాగో సామాజికంగా కులం దోపిడీ వర్గాలకు అలా సోషల్ అబ్సార్బ్ గా పని చేస్తున్నది.

28. పెరుగుతున్న మతోన్మాద ముప్పు:

2014లో మోడీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చాక దళితులపై దాడులు ముమ్మరమయ్యాయి. మనువాదం, సనాతనధర్మం పేరుతో అగ్రకులాలను రెచ్చగొట్టి దాడులకు పురికొల్పుతోంది. బిజేపీ యంపీలు, మంత్రులు కులవ్యవస్థ ఎంత గొప్పదో నిరంతరం ప్రకటనలు గుప్పిస్తూనే ఉన్నారు. అయినా దురదృష్టవశాత్తూ కొంతమంది దళితనాయకులు వారి పంచన చేరి దళితులకు అన్యాయం చేస్తున్నారు. వారి పాలనలో ఉన్న ఉత్తర ప్రదేశ్, మధ్య ప్రదేశ్ తదితర రాష్ట్రాలలో అత్యాచారాలు ఎక్కువగా సాగుతున్నాయి. దళిత బాలికలు మానభంగాలకు గురవుతున్నారు. దళితుల రక్షణ కోసం పోరాడి సాధించుకున్న అత్యాచారనిరోధక చట్టాన్ని నీరుగారుస్తున్నారు. రిజర్వేషన్లకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడుతున్నారు. సంఘ అధినేత మోహన్ భగవత్ రిజర్వేషన్లను సమీక్షించాలని బహిరంగంగా కోరాడు. వారి పాలనలో ఎస్సీ సబ్ ప్లాను రద్దయింది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు కోతపడింది. అంబేద్కరును ఆకాశానికెత్తేస్తూ ఆయన ఆశయాలను నిలువలోతు గుంటలో వూడ్చి పెడుతున్నారు. బిజేపీ మతోన్మాదానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడకుండా సామాజిక న్యాయం సాధించలేము. మతోన్మాద వ్యతిరేకపోరాటాన్ని కులవివక్షత, దళితహక్కులసాధన, భూమి, ఉపాధి, విద్య, వైద్యం, ప్రభుత్వ రంగం, కార్మిక, కర్షక హక్కులు, రిజర్వేషన్లు వంటి ప్రాథమిక హక్కులతో మిళితం చేయాలి.

29. సోషలిజం కుల నిర్మూలన:

2000వ సంవత్సరంలో తాజా పార్టీ కార్యక్రమంలో సిపిఐ(యం) ఇలా చెప్పింది. జనతా ప్రజాస్వామ్య పాలనలో....

“ఒక కులంపై మరో కులం సాంఘిక వివక్షతకు పాల్పడినా. అస్పృశ్యత పాటించినా, ఏరకమైన సాంఘిక వివక్షతకు పాల్పడినా చట్టం ద్వారా శిక్షిస్తుంది. షెడ్యూలు కులాలు, తెగలు ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఉద్యోగాలు, ఇతర విద్యా సదుపాయాల విషయంలో ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు చేస్తుంది” అని హామీ ఇచ్చింది. పార్టీ కోరుకున్న విధంగా కార్మికరాజ్యం వస్తే కులనిర్మూలనకు అవసరమైన అన్ని చర్యలూ తీసుకుంటుంది. అందుకే దాన్ని అధికారంలోకి రాకుండా చేయడానికి బూర్జువా, భూస్వామ్యశక్తులు చేయాల్సినదంతా చేస్తున్నాయి. 2006లో దళిత సమస్యలపై సిపిఐ(యం) న్యూఢిల్లీలో జాతీయ సదస్సు నిర్వహించింది. అందులో నాటి దళితుల సమస్యలను విశ్లేషించి వాటిపై పోరాడాల్సిన ఆవశ్యకతను

నొక్కిచెప్పింది. “కుల అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటాన్ని వర్గదోపిడీకి వ్యతిరేకంగా సాగే పోరాటంతో మిళితం చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మన అనుభవం తెలియచేస్తోంది. అదే సమయంలో వర్గపోరాటాల్లో కులనిర్మూలనతో పాటు అన్ని రకాల కులవివక్షతలపై పోరాటం అంతర్భాగంగా ఉండాలి. ప్రజాస్వామిక విప్లవంలో ఇది అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశం” అని పేర్కొన్నది. ఈ సదస్సు తర్వాత సామాజిక సమస్యల్లో దేశవ్యాపితంగా పార్టీ జోక్యం పెరిగింది. అప్పటివరకు కొన్ని రాష్ట్రాలకే పరిమితమైన కృషి అనేక రాష్ట్రాలకు విస్తరించింది. సోషలిజం కోసం సాగే పోరాటంలో అంతర్భాగంగా కులనిర్మూలనోద్యమాలూ సాగాలి. సోషలిజానికి కాలం చెల్లిందన్న వాదనకు ఇప్పుడు కాలం చెల్లిందని వర్తమాన పరిణామాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. సోషలిజానికి భవిష్యత్తు లేదని ఇంకెంతమాత్రం నిరుత్సాహపడనవసరం లేదు. 21వ శతాబ్దపు యువతరం ప్రత్యామ్నాయ సమాజం కోసం అన్వేషణ చేస్తున్నది. సోషలిస్టు భావాలు తిరిగి వారిని ఆకర్షిస్తున్నాయి.

30. కుల వివక్షతపై ఐక్య ఉద్యమాల ఆవశ్యకత:

ఈ పూర్వరంగంలో అస్తిత్వవాద విచ్చిన్నాలను అధిగమించి కులవివక్షతకు వ్యతిరేకంగా సమైక్య ఉద్యమాలు సాగించడానికి 1990లలో దేశవ్యాపితంగా విశాల వేదికలు ఏర్పడ్డాయి. అలాంటి వాటిల్లో ప్రముఖమైనవి కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట సంఘం (కే వీ పి యస్) తమిళనాడులో టి ఎన్ యు ఇ ఎఫ్. తక్షణం కులవివక్షతపై పోరాడే వేదికలివి. ఇవి వివిధ సంఘాల ఐక్య సంగమం. ఇవి ఏ సంఘానికీ వ్యతిరేకం కాదు. జాతీయ స్థాయిలో ఇలాంటి అన్ని సంఘాలను ఒక వేదికపై తెచ్చి 2014లో దళిత సోషల్ ముక్తి మంచ్ (డి ఎస్ యంయం) ఏర్పడింది. గుజరాత్ లో గోహత్య పేరుతో సాగిన దారుణాలు మొదలుకొని హైదరాబాద్ కేంద్రీయ విశ్వవిద్యాలయంలో రోహిత్ వేముల బలిదానం వరకు, కు లాంతర వివాహం చేసుకున్న ప్రణయ్ హత్య మొదలుకొని తాజా ఉత్తరప్రదేశ్ లో జరిగిన బాలికల మానభంగం, హత్య వరకు అనేక ఘటనలపై, సబ్ ప్లాను, పీ వో ఏ చట్ట పరిరక్షణ, సవరణల కోసం డిఎస్ యం యం చొరవ తీసుకున్నది. తమ మధ్య ఎన్ని విభేదాలున్నా దాదాపు అందరూ ఈ కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటున్నారు. ఈ అవగాహనతోనే జాతీయ స్థాయిలో ఉద్యమాలు కొనసాగితే కులనిర్మూలనా పోరాటాలు బలపడతాయి. ఈ ఐక్యతే సమసమాజం దిశగా సాగే పోరాటాన్ని బలపరుస్తుంది.

31. ముగింపు:

భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఏర్పడి వందేళ్లు పూర్తి కావస్తున్న ఈ సమయంలో అనుభవాల నుండి పాఠాలు నేర్చుకొని ముందుకు పోవడానికి చేసిన ఈ చిన్న ప్రయత్నమే పుస్తకరూపంలో మీ ముందుకొచ్చింది. ఇది ఆలోచనలకు ఉపయోగపడేదే కాని ఎవరినీ ఎత్తి చూపడానికి కాదు. నిరంతరం సమాజంలో మారుతున్న పరిణామాలకనుగుణంగా మన ఆలోచనలు, ఆచరణను మార్చుకుంటూ పోతేనే సోషలిజం కోసం సాగే పోరాటాన్ని మరింత పదును పెట్టగలుగుతాము. పాలకపార్టీలు, వర్గాలు చేసే కుట్రలను ఎదుర్కొని ఐక్యతను సాధించగలుగుతాము. ఏకలమైనా, తెగ అయినా, మతమైనా ఏ పక్షంలో ఉంటామన్నదే ముఖ్యం. ఎన్ని విభేదాలున్నా మిత్రులంతా ఒక వైపు నిలబడితేనే సామాజిక న్యాయాన్ని సాధించగలం. నేటి సంక్షోభకాలంలో పాలకపక్షాలు ప్రజల్ని చీల్చడానికి కొత్త ఎత్తుగడలతో ముందుకొస్తారు. వాటిని ఎదుర్కొని అణగారిన కులాలు, జాతులు, ముందుకు సాగాలి. అన్ని మతాలు, కులాలు, జాతుల్లోని పీడిత, తాడిత ప్రజానీకమంతా ఏకమైతేనే సమసమాజాన్ని, సామాజిక న్యాయాన్ని సాధించగలం. అదే వందేళ్ల కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నేర్పిన పాఠం.

పోరాటమే అంబేద్కర్ ఆయుధం.

అదే మన ఆయుధమూ కావాలి!

- దదాల సుబ్బారావు

హిందూమతంలోని వర్ణాశ్రమ ధర్మాల్లో మన నమాజంలో రాజ్యమేలుతున్నాయి. మను ధర్మ శాస్త్రం దళితులు పట్ల అవమానకరమైన ఆంక్షలు విధించింది. వాటిలో కొన్ని ఇలా ఉన్నాయి: పట్టపగలు ఊరిలో నడవకూడదు, నడిస్తే మూతికి ముంత, ముడ్డికి చీపురు కట్టుకుని, అగ్రవర్ణాల వారికి దూరంగా నడవాలి. అందరూ తోడుకునే బావులు, చెరువులలో నీరు ముట్టుకోకూడదు. నీరు తోడితే నీరు మైలు పడిపోతుంది. వీరు దేవాలయాల్లో ఉన్న దేవుళ్ళను కూడా చూడకూడదు, చూస్తే దేవుడు కూడా మైలు పడిపోతాడు, కనుక గుడి బయట నుండే దేవుడిని మొక్కి పోవాలి. దళితులు చదువుకోకూడదు. ఆస్తులు సంపాదించకూడదు. అందరిలాగా వస్త్రాధారణ చేయకూడదు. చూడగానే వేషాధారణ బట్టి వారు దళితులని తెలిసిపోవాలి. శవాలపై వేసిన బట్టనే వారు కట్టుకోవాలి. చెప్పులు వేసుకోకూడదు. వెండి, బంగారం వంటి విలువైన ఆభరణాలు ధరించకూడదు. ఊరికి దూరంగా మురికి కూపంలో పూరిపాకల్లో నివసించాలి.... ఆశ్చర్యమేమిటంటే మన దేశంలో హిందూ మతస్తులు పిచ్చుకల కోసం ధాన్యపు కంకులను ఇంటి ముందు కడతారు, నాగు పాములకు పాలు పోస్తారు, చీమలకు చక్కెర వేస్తారు కానీ దళితులను చూస్తే మాత్రం వీరిని మైలు పడ్డామనే నెపంతో పశువుల కంటే హీనంగా చూస్తారు. ఇది మన హిందూ మతంలోనే వర్ణాశ్రమ ధర్మం తీరు. అందరిలాగా మనిషిగా పుట్టినా వీరు సమాజంలో పశువుల కన్నా హీనంగా బతికే పరిస్థితి. ఇదీ దళితులకు మనుధర్మం కల్పించిన దుర్గతి. ఆ నాడే

కాదు నేటికి కూడా దళితులకు విముక్తి లేదు. అగ్ర వర్ణాలవారు ఈ దురాచారాల బంధనాల నుండి బయట పడలేక పోతున్నారు.

అంటే దగ్గర్ అంటరాని కులమైన మహర్ కులంలో పుట్టి ఎన్నో అవమానాలకోర్చి ఉన్నత విద్యను అభ్యసించాడు. పలు డాక్టరేట్లు పొందాడు. అయినప్పటికీ అవమానాలకు గురౌతూనే ఉండేవాడు. దళితులు పట్ల చూపుతున్న ఈ వివక్షతపై రగిలిపోయేవాడు. వివక్షతకు వ్యతిరేకంగా ఆయన సాధించిన పోరాటాల్లో తొలి పోరాటమే చౌదార్ చెరువు పోరాటం. 1923 లోనే చౌదార్ చెరువులో అందరు నీరు తీసుకుని తాగవచ్చాని మహత్ మున్సిపాలిటీ తీర్మానం చేసింది. 1926లో రామచంద్ర చందోర్కర్ చౌదార్ చెరువులోకి దిగి నీరు తాగుతాడు. దీనితో అగ్ర వర్ణ హిందువులు కోపంతో రగిలిపోయి చందోర్కర్ పై దాడి చేసి తీవ్రంగా కొట్టారు. ఆ తరువాత మహర్లంతా సమావేశమై ఐక్యంగా నిలబడి చౌదార్ చెరువులో నీళ్ళు తోడడానికి సత్యాగ్రహ కమిటీని వేశారు. అనేక సంవత్సరాలు పోరాటం చేస్తారు. 1927 మార్చి 19, 20 తేదీల్లో చౌదార్ చెరువు నీటిని వాడుకోవాలని తీర్మానం చేశారు. ఆ చెరువులో నీరు అందరూ వాడుకోవచ్చు కానీ అంటరాని వారు ఊరి చెరువు తాకకూడదు అని అగ్రవర్ణాలు శాసించాయి. అగ్రవర్ణాల మల మూత్రాలు, మాలిన్యాలు కడిగివేస్తూ అందరికీ సేవ చేసే దళితులు మాత్రం ఆ చెరువులో నీరు తాగకూడదు. 1927 మార్చి 20న ఊరేగింపుగా చౌదార్ చెరువుకి వెళ్ళి నీటిని తీసుకోవడం ద్వారా దళితుల పౌర హక్కులను అమలు జరపాలని నిర్వాహకులు తీర్మానించారు. బహిష్కృత హితకారిణి సభ మహాధ్ పట్టణంలో సభ జరిపి అగ్ర వర్ణాల దురాగతాలను ఎదుర్కోవాలని తీర్మానం చేసింది. దీనికి అనుకూలంగా ఉన్నవారు చేతులు ఎత్తమని అడగగా వారి చేతిలో ఉన్న 5 వేల కర్రలు పైకిలేచాయి. 1927 అక్టోబర్ 30న 10,000 మంది హాజరయి ఈ పోరాటానికి విరాళాలు వసూలు చేయాలని తీర్మానించారు. మహాధ్ చెరువు పోరాటానికి ఒక కార్యచరణ కమిటీ ఏర్పాటుయ్యింది. 1927 డిశంబర్ 25 తేదీన రాత్రి వేలాది మందితో సభ జరిపి మహాధ్ చెరువులో దళితులు నీరు తీసుకోవాలని తీర్మానం చేశారు. హిందూ సమాజంలో అంటరాని తనానికి, అనమానతకు దారి తీసిన వర్ణ వ్యవస్థ పోవాలనీ, అంటరాని తనాన్ని నిర్మూలించాలనీ రెండవ తీర్మానం చేసి, మనస్ఫుటిని తగుల పెట్టాలని తీర్మానించారు. రాత్రి 09.00 గం||లు దాటిన తర్వాత మనస్ఫుతి గ్రంథాన్ని బహిరంగంగా తగులబెట్టడం జరిగింది. కొన్ని రోజులు గడిచిన తరువాత చౌదార్

చెరువులకు అంబేద్కర్ నాయకత్వంలో ప్రదర్శనగా వెళ్లి మంచి నీళ్ళు తాగడం జరిగింది. దీనితో దళితులంతా చౌదార్ చెరువులో కుండలతో నీళ్ళు తీసుకుని తాగారు. అనంతరం అగ్ర వర్ణాల వారు దళితులపై మూకుమ్మడిగా దాడి చేసి దళితులను గాయపరచడం జరిగింది. ఈ దాడిలో అంబేద్కర్ కూడా గాయపడ్డాడు. ఈ ఘోరాటంలోకి అంబేద్కర్ను రప్పించి నాయకత్వం అప్పగించిన దళిత నాయకుడు ఆర్.బి. మోర్.

1927లో ముంబాయిలో నూతనంగా రాకుర్ద్వార్ ఆలయం కట్టారు. అందులోకి అన్ని కులాల వారు వెళ్ళ వచ్చని ప్రకటించారు. అంబేద్కర్ ఆలయానికి వెళ్ళగా అగ్రవర్ణాల వారు ఆయనకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలను రెచ్చగొట్టి ఆయన మీద దాడి చేయడానికి పూనుకున్నారు. ఈ స్థితిలో గత్యంతరం లేక ఆలయ పూజారులు అంబేద్కర్ను బయటికి పంపించేసి ప్రాయశ్చిత కార్యక్రమం చేపట్టారు. ఈ ఘటన అంబేద్కర్ను ఎంతో బాధించింది. అదే సమయంలో మహారాష్ట్ర బెంగాల్లోని అనేక ప్రాంతాల్లో దేవాలయాల ప్రవేశం చేయడానికి ప్రయత్నించిన దళితులకు అవమానాలెదురయ్యాయి.

నాసిక్లో దేవాలయ ప్రవేశం కోసం 1930 మార్చి 2వ తేదీన ఉద్యమం మొదలైంది. దళితులు బ్యాండ్ వాయిద్యాలతో ఊరేగింపుగా అంబేద్కర్ నాయకత్వంలో నాసిక్ దేవాలయం వైపు కదిలారు. ఇందులో ఐదు వందల మంది స్త్రీలు పాల్గొన్నారు. దళితుల ఊరేగింపుగా రావడం చూసి పూజారులు ఆలయానికున్న నాలుగు ద్వారాలు మూసి వేశారు. సుమారు ఎనిమిది వేల మంది దళిత కార్యకర్తలు అక్కడ గుమిగూడారు. కానీ పూజారులు ఆలయం తెరవలేదు. ఇందుకై సత్యాగ్రహ కమిటీ ఏర్పాటు చేసి ఆలయ ప్రవేశానికి పూనుకోవాలని తీర్మానించారు. కొన్ని రోజులు గడిచాయి. చివరికి సవర్ణ హిందువులు సత్యాగ్రహం చేసేవారితో రాజీకి వచ్చారు. అగ్రవర్ణాల వారు ఒక పక్క, దళితులు మరో పక్క రథాన్ని లాగడానికి ఒప్పందం కుదిరింది. దళితులు రథం లాగడానికి పిలుపు కోసం ఎదురు చూస్తుండగానే పూజారులు దొంగచాటుగా మరొక దారి గుండా రథాన్ని తీసుకుపోయారు. జరిగిన ఘోర అవమానానికి దళితులు నిశ్చేష్టులైపోయారు. కాండ్రేకర్ అనే బండారి యువకుడు సాహసంతో పోలీసుల ముందు నుంచి వెళ్ళి రథాన్ని పట్టుకున్నాడు. వెంటనే మిగిలిన దళితులు, దళిత యువకులు ఒక్క మారున పరుగెత్తి రథాన్ని చుట్టు ముట్టారు. దీనితో ఆగ్రహించిన సవర్ణ హిందూవులు రాళ్ళతో దాడి చేయగా అంబేద్కర్ తలకు తీవ్ర గాయమైంది.

కాండ్రేకర్ అనే యువకుడు ఈ దాడిలో రక్తపు మడుగులో పడి చనిపోయాడు. ఆ రోజంతా సవర్ణ హిందూవులకు, దళితులకు మధ్య పోరాటం జరిగింది. దళితుల రక్తతర్పంతో రథోత్సవం ముగిసింది. దీనితో ఒక సంవత్సరం పాటు ఆలయాన్ని మూసి వేశారు. మరల 1931లో దేవాలయాన్ని తెరచినప్పుడు ఉద్యయాన్ని తిరిగి ప్రారంభించగా వందలాది మంది దళితులు అరెస్టయ్యారు. నాలుగు సంవత్సరాల పాటు ఈ ఉద్యమం సాగి 1935లో ముగిసింది. అంబేద్కర్ రౌండ్ టేబుల్ సమావేశానికి వెళ్ళినా అక్కడి నుండి ఈ సత్యాగ్రహాన్ని ఏ విధంగా కొనసాగించాలో సలహాలు, సూచనలు ఇస్తూనే ఉన్నారు. ఈ పోరాటంలో కూడా ఆర్.బి.మోర్ అంబేద్కర్ వెంట ఉన్నాడు.

నాసిక్ జిల్లాలో స్థానిక బోర్డల అధీనంలో ఉన్నా మొత్తం పదకొండు వందల బావుల్లో దళితులను నీళ్లు తోడుకోనివ్వడం లేదు. దీనిపై దళితులు కార్యాచరణకు సిద్ధమవుతుండగా బ్రిటిష్ అధికారులు వర్ణ బేధాల గురించి గొడవ చేయవద్దని అంబేద్కర్ కు సూచించారు. మాకు చెప్పే బదులు అగ్రవర్ణాల వారికే ఆ సూచన చేయవచ్చు కదా అని అంబేద్కర్ బ్రిటిష్ అధికారులను నిలదీశాడు. రౌండ్ టేబుల్ సమావేశాల అనంతరం అంబేద్కర్ లో మార్పు కనిపించింది. ఒక సమావేశంలో అయన మాట్లాడుతూ “ దేవాలయ ప్రవేశాలు, బావుల్లో నీరు, సహపంక్తి భోజనాలు మనకు వద్దు. మనం గౌరవంగా బతకాలంటే ప్రభుత్వ ఉద్యోగం, తినడానికి తిండి, కట్టడానికి బట్ట, మనకు విద్య ఇతర అవకాశాలు కావాలి” అని పేర్కొన్నాడు. ఇందుకై పోరాడమని పిలుపునిచ్చాడు. పూనా ఒప్పందం తర్వాత కాంగ్రెస్ నాయకుల్లోనూ, హిందునాయకుల్లోనూ దళితుల పట్ల మార్పు వచ్చిందని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వానికి తెలియజేయడం కోసం హరిజనులకు దేవాలయాల ప్రవేశం కల్పిస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. కొన్ని చోట్ల ఆలయాల వద్దకు కూడా తీసుకువెళ్లారు. కాని గుడిలోకి ప్రవేశం కల్పించలేదు. దళితులనుద్దేశించి అంబేద్కర్ మాట్లాడుతూ.. ఆలయ ప్రవేశం ద్వారా మనకేమీ లాభం చేకూరదు, రాజకీయ హక్కుల కోసం పోరాడండి, అధికారులుగా దళితులు కూడా అధికారంలో భాగస్వాములు అయినప్పుడే మనం ఎన్ని ప్రయోజనాలైన సాధించవచ్చు అని పేర్కొన్నాడు.

మహారాష్ట్రలో బట్టల మిల్లులో పని చేయడానికి దళితులను కార్మికులుగా తీసుకునేవారు కాదు. కారణం వీరు అంటరాని వారు కాబట్టి. కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో ఉన్న కార్మిక సంఘం 1928లో దళితులను కూడా కార్మికులుగా తీసుకోవాలని పోరాడింది. అంబేద్కర్ హితకారిణి సభ ఆధ్వర్యంలో ఈ సమ్మెకు

మద్దతు తెలిపాడు. మళ్ళీ 1929లో కార్మికులు సమ్మె చేసినప్పుడు దానికి అంబేద్కర్ దూరంగా ఉన్నాడు. 1928లో సమ్మె జరుగుతున్న సందర్భంగా పోలీసుల కాల్పుల్లో పరుశురాం జాదవ్ అనే యువకుడు మరణించాడు. దీనితో ఉద్యోగులైన కార్మికులు మిల్లు ఇంగ్లీష్ మేనేజర్ అయిన “దావర్”పై దాడిచేసి చంపేశారు. ఇదే పరిస్థితి 8 సంవత్సరాల క్రిందట యానం సిరామిక్స్ ఫ్యాక్టరీలో పునరావృతమైంది. సమ్మె చేస్తున్న కార్మికులు ఫ్యాక్టరీ గేటు ముందు ఆందోళన చేస్తుండగా కార్మిక సంఘ నాయకుడైన మురళీమోహన్ (దళితుడు) పోలీసుల కాల్పుల్లో మరణించాడు. దీనితో సమ్మె చేస్తున్న కార్మికులు రెచ్చిపోయి ఫ్యాక్టరీ జనరల్ మేనేజర్ పై మూకుమ్మడిగా దాడి చేయగా ఆ దాడిలో జనరల్ మేనేజర్ మృతి చెందాడు.

ఆ రోజుల్లో కార్మికులు కూడా కుల వ్యవస్థ పాటించేవారు. కార్మిక యూనియన్ ఆఫీసుల్లో కూడా అగ్రకులాల వారికి మంచినీటి కుండలు వేరు, దళితులకు మంచినీటి కుండలు వేరుగా ఉండేవి. అగ్రకులాల కుండలోని నీరు దళితకార్మికులను తాగనిచ్చేవారు కాదు. దీనిపై కమ్యూనిస్టు నాయకులు, ట్రేడ్ యూనియన్ నాయకులు కార్మికుల్లో చైతన్యం కల్పించిన ఫలితంగా రెండు కుండలు పోయి ఒకే కుండలో నీరు త్రాగడం సంభవించింది. దళిత నాయకుడైన ఆర్. బి. మోర్ అంబేద్కర్ కు అనుచరుడుగా ఉంటూనే ఈ పోరాటాలను నిశ్చితంగా పరిశీలించి కమ్యూనిస్టు పార్టీ పట్ల ఆకర్షితులైనాడు. 1930లో మోర్ కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరాలని నిర్ణయించుకుని అంబేద్కర్ దగ్గరకు వెళ్ళి పార్టీలో చేరుతున్నట్లు చెప్పాడు. దీని పట్ల అంబేద్కర్ మోర్ నిజాయితీని, పోరాట పటిమను మెచ్చుకుంటూ... నీలాంటి వ్యక్తుల పట్ల నేను గర్వపడుతున్నాను. నీవు ఇప్పటివరకు దళితుల విముక్తి పోరాటంలో పాల్గొన్నావు. నేడు నన్ను వదలి మొత్తం మానావళి విముక్తికై పోరాడాలని నిశ్చయించుకున్నావు. భారతదేశంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ నాయకత్వం అగ్రకుల బ్రాహ్మణ నాయకత్వంలో ఉన్నదని తెలిసికూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరుతున్నావంటే నీ అంకిత స్వభావాన్ని అభినందిస్తున్నాను. నేను ఎప్పుడూ నీ శ్రేయస్సు కోరే వ్యక్తిని. భవిష్యత్తులో నీవు మరింత అభివృద్ధి చెందాలని అశిస్తున్నాను అని పేర్కొంటూ మోర్ ను అభినందించాడు. మోర్ కమ్యూనిస్టుగా వర్గ సంఘాలలో పని చేస్తూనే అంబేద్కర్ సాగించే పోరాటాల్లోనూ పాల్గొన్నాడు. ఈ విధంగా అంటరానితనానికి వ్యతిరేకంగా జరిగే పోరాటాల నుండి వర్గ పోరాటాల వైపు, కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతం వైపు ఆకర్షించబడి కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరిన మొట్టమొదటి దళిత నాయకుడు ఆర్. బి. మోర్. ఈయన తరువాత అనేక మంది

అంబేద్కర్ వెంట ఉన్న దళిత నాయకులు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో చేరారు.

యాచన ద్వారా, ఆత్మ ప్రభోదం ద్వారా కోల్పోయిన హక్కులు తిరిగి పోందలేము, అవిశ్రాంత పోరాటాల ద్వారానే వాటిని సాధించగలం అని అంబేద్కర్ బోధించాడు. మేకల్ని బలియిస్తారు కాని సింహాన్ని బలియివ్వరు. కొల్పోయిన మీ హక్కుల కోసం సింహాల్లా పోరాడండి అని పిలుపునిచ్చాడు. సంఘ సంస్కర్తల భోదనలు సాధించలేని పనిని ప్రత్యక్ష కార్యచరణ ద్వారా స్వల్ప కాలంలోనే సాధించగలమనీ, అనుభవం దీన్నే చెబుతున్నదనీ ఆయన అంటాడు. దళిత జాతులు తమ స్థితిని గుర్తెరిగి వారే పరిష్కరించుకోవాలని, అగ్ర వర్ణాల కన్నా మనం ఎందులోను తీసి పోమని ఋజువు చేసుకోవాలని ఆయన పదే పదే బోధించారు.

1924 మార్చిలో అంబేద్కర్ అస్పృశ్యత నివారణోద్యమాన్ని పెద్ద ఎత్తున చేపట్టాడు. ఇందుకోసం హితకారిణి సభ ఏర్పాటు చేశారు. దళితుల్లో చైతన్యం కల్పించి సంఘంలో వారికి సమాన స్థాయిని సాధించడమే ఈ సభ ఆశయం. ఇందుకోసం ప్రధానంగా స్త్రీలలో చైతన్యం తీసుకురావడానికి కృషి చేయాలి. స్త్రీ సమాజంలో వెనక బడిపోతున్నదంటే దానికి కారణం స్త్రీకి విద్య లేకపోవడమేనని ప్రచారం చేస్తూ స్త్రీ విద్యకై కృషి చేశాడు. స్త్రీలకు కూడా అస్త్రీ పంచి ఇవ్వాలనీ, వితంతు పునఃవివాహాలు జరిపించాలనీ, బాల్య వివాహాలు అరికట్టాలనీ ఈ సభ తీవ్రంగా కృషి చేసింది. ఈ సభ అధ్యర్ష్యంలో సోలాపూర్లో ఒక పాఠశాల నెలకొల్పి విద్యార్థులకు వసతి గృహం కూడా ఏర్పాటు చేసి స్త్రీలలో, దళితుల్లో విద్య గరపడానికి అంబేద్కర్ ఎక్కువగా తపించారు.

అంబేద్కర్ కులతత్వానికి వ్యతిరేకంగా తీవ్రంగా పోరాడారు. మన దేశంలో కులం అనేది శ్రమ విభజన మాత్రమే కాదు. ఇది శ్రామికులను కూడ విభజించింది. శ్రామికుల మధ్య అసహజమైన అడ్డుగోడలు నిర్మించింది. ఇది ఏ ఇతర దేశాలలోనూ, నాగరిక సమాజంలోనూ లేని దుర్వృద్ధి. మన దేశంలోనే సంభవించింది. మన దేశంలో సామాజిక క్రమాన్ని పూర్తిగా మార్చుకోక పోతే ఏ విధమైన అభ్యుదయాన్ని సాధించలేరని నా అభిప్రాయం అని అంబేద్కర్ పేర్కొన్నారు. “కులం పునాదుల మీద మీరు దేనిని నిర్మించలేరు. ఒక జాతిని నిర్మించలేరు, ఒక నీతినీ నిర్మించలేరు. కులం పునాదుల మీద మీరు ఎదైనా నిర్మిస్తే అది పగలి ముక్కలు కావడం తథ్యం” అని కుల సంస్థలపట్ల తన అసమ్మతిని తెలియజేశాడు.

కులం పుట్టుక, కుల నిర్మూలన విషయాలను అంబేద్కర్ చారిత్రక పరిణామ

క్రమంలో పరిశీలించి చెప్పలేదు. మన దేశంలో కుల వ్యవస్థ శాస్త్రల ఆధారంగా వేదాల ఆధారంగా, నిర్మాణమైందని ఆయన నిశ్చిత అభిప్రాయం. అందుచేతనే.. ఈ కుల వ్యవస్థ బద్దలు కొట్టాలంటే వేదాలపైన మీరు దాడిచేయాలి. మీరు ఉపయోగించే డైనమైట్ను వేదాలపైనా శాస్త్రలపైనా ప్రయోగించవలసి ఉంటుంది. వాటిని ఛేదిస్తే తప్ప కుల వ్యవస్థను ఛేదించలేరు. సృతుల, స్మృతుల మతాన్ని మీరు నాశనం చేయవలసి ఉంది. ఈ పని మీరు చేయకపోతే మీ కృషి ఫలించదు అని అంబేద్కర్ పేర్కొన్నాడు. భారతదేశంలో కులవ్యవస్థ స్వయం సంపూర్ణ గ్రామీణ ఆర్థిక జీవన విధానంపై ఏర్పడ్డ ప్యూడల్ వ్యవస్థలో భాగంగా ఏర్పడింది. ఈ కుల వ్యవస్థను మరింత పగడ్బందిగా అమలు చేయడానికి మనుధర్మశాస్త్రం దోహదపడింది. మన దేశంలో కులవ్యవస్థ నాశనం కావాలంటే భూస్వామ్య సమాజాన్ని, పెట్టుబడిదారి పూర్వ లక్షణాలను సమూలంగా నిర్మూలించాలి. అప్పుడే చాలా వరకు కులం పట్టును బలహీన పరచగలుగుతాం. సమాజిక వ్యవస్థ ఉపరితలంలో కులం ఉన్నదని ఒకనాటి అభిప్రాయం. కాని కులం ఉపరితలంలోనే కాదు పునాదిలో కూడ ఉన్నదని నేడు అభిప్రాయపడుతున్నారు. కనుక కుల నిర్మూలన జరగాలంటే ప్యూడల్ వ్యవస్థ రద్దుతో పాటు దాని భావజాలానికీ, భూజుపట్టిన దురాచారాలకూ వ్యతిరేకంగా సాంస్కృతిక విప్లవం నిరంతరాయంగా జరపవలసి ఉంటుంది.

అంబేద్కర్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ పట్ల దాని నాయకుల పట్ల వ్యతిరేకత వ్యక్తం చేశాడు. కాని సోషలిజం పట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసాన్ని వ్యక్తం చేశాడు. ఒక వర్గం పీడించబడుతూ, అవమానించబడుతూ ఉన్నంత కాలం, వర్గ దౌర్జన్యం సమాజంలో ఉన్నంత కాలం భారత్లో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు గల సమాజాన్ని నిర్మించడం సాధ్యపడుతుందని నేను అనుకోను. సోషలిస్టు సిద్ధాంతం పట్ల, లక్ష్యం పట్ల విశ్వాసం కలవాడిని కనుక సమాజంలోని వివిధ వర్గాలను (గ్రూపులను సంపూర్ణ సమానత్వంతో చూడాలని నేను నమ్ముతున్నాను. కుల సమస్యకు వర్గ పీడనకు నిజమైన పరిష్కారం సోషలిజం ఒక్కటే అందివ్వగలదని నా అభిప్రాయం అని అంబేద్కర్ పేర్కొన్నాడు. సోషలిజం ఒక వాస్తవ కార్యచరణ అయితే అది ఎప్పుడో, ఎక్కడో దూర దూరాలలో ఉండే ఆదర్శం కాకపోతే సోషలిస్టులు ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న ఒకటి ఉన్నది. నిరంకుశత్వం అక్రమం, అన్యాయం, హింస ఒక వర్గాన్ని నిరంతరం వేదినస్తూ, విలయతాండవం చేస్తూ వుంటే సోషలిస్టు ఒప్పుకుంటాడా అని అంబేద్కర్ ప్రశ్నించాడు. మరొక సందర్భంలో ఆయన ఇటువంటి సమాజిక

దురాచారాలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడాలని చెప్పాడు. అంబేద్కర్ చెప్పిన దానిని నేడు కమ్యూనిస్టులు నేరవేర్చడానికి కృషి చేస్తున్నారన్న విషయాన్ని అంబేద్కర్ వాదులు అవగాహన చేసుకోవాలి. సోషలిస్టులు కోరుకునే ఆర్థిక సంస్కరణలు ఎప్పుడు ఎలా సాధ్యపడుతుంది అని అంబేద్కర్ ప్రశ్నిస్తూ “విప్లవం ద్వారా అధికారాన్ని హస్తగతం చేసుకుంటేనేగాని అధిసాధ్యం కాదనేది సత్యమేకదా” అంటాడు. విప్లవం తీసుకరావడానికి భారత దేశంలోని కార్మికవర్గ ప్రజలంతా ఏకం అవుతారా అని ప్రశ్నిస్తాడు. భారత్ లోని కార్మికవర్గం అంతా విప్లవంలో పాల్గొనాలంటే ఆ వ్యక్తి సమానత్వం, సౌభ్రత్యత్వం అన్నింటికీ మించి సాహజ్య న్యాయం ప్రేరణతో పోరాడగలిగినప్పుడే సాధ్యపడుతుంది, అది నేడు భారత్ లో లేదని కుల నిర్మూలన గ్రంథంలో అంబేద్కర్ చెప్పాడు. కనుకనే మన దేశంలో సాంఘిక వ్యవస్థను సోషలిస్టులు ఎదుర్కొనక తప్పదు. అలా ఎదుర్కొనకుండా విప్లవం సాధ్యం కాదు. ఒక వేళ అది సాధ్యం అయినా మన దేశంలోని సామాజిక వ్యవస్థతో సోషలిస్టులు కుస్తీపట్టక తప్పదు అని అంబేద్కర్ అన్నాడు. అందుచేతనే నేడు కమ్యూనిస్టు పార్టీ మార్క్సిస్టు విప్లవాన్ని జయప్రదం చేసే లక్ష్యంతో ఆర్థిక పోరాటాలతో పాటుగా కుల వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా, సామాజిక న్యాయం కోసం జమిలిగా పోరాటాలు చేస్తున్నదన్న వాస్తవాన్ని ప్రజలు గమనించాలి.

అంబేద్కర్ స్టేట్ సోషలిజం సాధన కోసం కొన్ని ప్రతిపాదనలు చేశాడు: అందులో 1) వ్యవసాయం ప్రభుత్వ పరిశ్రమగా మారాలి. 2) మొత్తం భూమిని ప్రభుత్వం జాతీయం చేయాలి. 3) ఎటువంటి భూస్వామి గానీ, కౌలుదారుడు గానీ, వ్యవసాయ కార్మికులుగానీ ఉండరాదు. భూమి వ్యక్తుల పేర ఉండకూడదు. సమిష్టి వ్యవసాయ విధానం ఉండాలి. 4) ప్రైవేటు పరిశ్రమలను ప్రభుత్వం జాతీయం చేసి పారిశ్రామికీకరణ వేగవంతం చేయాలి. 5). ఇన్సూరెన్సు సంస్థలను జాతీయం చేసి ప్రభుత్వ ఆధీనంలో నిర్వహించాలి. ఈ ప్రతిపాదనలను అంబేద్కర్ అలిండియా సెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ అసోషియేషన్ తరుపున రాజ్యాంగ కమిటీకి సమర్పించాడు. కాని రాజ్యాంగాన్ని రచించేటప్పుడు వీటిని పొందుపరచలేక పోయాడు. ఈ అభిప్రాయాలనే స్టేట్స్ అండ్ మైనార్టీస్ అనే చిన్న గ్రంథంలో పొందుపరిచాడు.

ఖోటీ విధానం రద్దుకై అంబేద్కర్ పోరాటం చేశాడు. బొంబాయి రాష్ట్రంలో అమలులో ఉన్న భూమి కౌలు విధానంలో ఖోటీ విధానం ఒకటి. ఖోటీ విధానం అంటే భూమి శిస్తు వసూళ్ళు చేసి బ్రిటీషు ప్రభుత్వానికి చెల్లించాలి. మన రాష్ట్రంలో

జమీందారి వ్యవస్థ లాంటిదే ఈ ఖోటీ విధానం. రైతుల నుండి తమకు ఇష్టం వచ్చిన విధంగా శిస్తు నిర్ణయించి, వసూళ్ళు చేసే స్వేచ్ఛ ఖోటీలకు ఉంది. వీరు సన్నకారు, చిన్నకారు రైతులను శిస్తు పేరుతో పీడుంచుకుతినేవారు. ఇందువల్ల రైతులు పన్నుల భారంతో దుర్భర దారిద్ర్యంలోకి నెట్టబడేవారు. ఖోటీ విధానం రద్దు చేయాలని అనేక సంవత్సరాలుగా రైతులు పోరాడుతున్నా బ్రిటీషు వారు పట్టించుకోలేదు. ఖోటీలకు రైతులకు మధ్య జరిగిన ఘర్షణలో అనేక మంది రైతులను ఖోటీలు చంపేశారు. ఈ దుస్థితినుండి రైతులను కాపాడటానికి అంబేద్కర్ మహారాష్ట్ర శాసనసభలో 1937 సెప్టెంబర్లో ఖోటీ విధానం రద్దు బిల్లును ప్రవేశపెట్టాడు. ఈ బిల్లులో ముఖ్యమైన అంశాలు: 1) ఖోటీ విధానాన్ని రద్దుచేసి రైతులకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య ప్రత్యక్ష సంబంధాలు నెలకొల్పడం. 2) ఖోటీలు తమ హక్కులు కోల్పోయారు కాబట్టి వారికి తగిన సప్లయ్ హారం ఇవ్వడం. 3) ఇప్పటివరకు సాగులో ఉన్న రైతులకు భూమిపై హక్కు కల్పించడం. ఇటువంటి అంశాలతో శాసనసభ్యుడిగా డా॥ అంబేద్కర్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టాడు. కానీ శాసనసభలో ఈ బిల్లు ఆమోదించబడలేదు. దీనితో కౌలురైతులు సమ్మె చేశారు. వీరికి మద్దతుగా కార్మికులు కూడా సమ్మె చేసి మద్దతు పలుకారు. రైతులు సమ్మె కొనసాగుతుండగా నాటి వ్యవసాయశాఖ మంత్రి మోరర్జీదేశాయ్ ఆందోళన చేస్తున్న కార్మికులతో చర్చలు జరిపి 1939 ఫిబ్రవరి 4న రైతుల హక్కులకు రక్షణ కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం ఆర్డినెన్స్ జారీ చేయడం జరిగింది. దీనితో రైతాంగం పోరాటాన్ని ఉపసంహరించడం జరిగింది. అంబేద్కర్ చేసిన కృషికి ఫలితం దక్కింది. ఈ సందర్భంగానే మహారాష్ట్రలో “వతన్” వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా అంబేద్కర్ వతన్ వ్యవస్థలో మగ్గిపోతున్న అట్టడుగు కులాల వారిని సమీకరించి పోరాడాడు. వతన్ వ్యవస్థ అనగా భూస్వామి వద్ద పాలేరుగా ఉన్న దళితుడు భూస్వామి అనుమతి లేకుండా తన విధులనుండి మానకూడదు. మన రాష్ట్రంలో వెట్టి చాకిరి లాంటిది. తెలంగాణలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ అధ్యక్షులలో కామ్రేడ్ సుందరయ్య నాయకత్వాన వెట్టిచాకిరికి వ్యతిరేకంగా పోరాడి విజయం సాధించారో మహారాష్ట్రలో అంబేద్కర్ నాయకత్వాన వతన్ వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి చివరకు విజయం సాధించడం జరిగింది.

కుల విక్షతను వ్యతిరేకిద్దాం, కుల దురంహకార హత్యలను ప్రతిఘటిద్దాం

- దడాల సుబ్బారావు

మన దేశంలో రోజురోజుకీ కులదురంహకార హత్యలు పెరుగుతున్నాయి. కేంద్రంలో బిజెపి ప్రభుత్వం గద్దెనెక్కిన తరువాత కులదురంహకార శక్తులు రెచ్చిపోతున్నాయి. దీనికి మతోన్మాదశక్తులు తోడై అగ్నికి ఆజ్యం పోసినట్టుగా ఈ రెండు విచ్చినకర శక్తులు కలిసి కులదురంహకార శక్తులకు అండగా ఉంటున్నాయి. ఒకప్పుడు ఉత్తరాదికి పరిమితమైన ఈ కులదురంహకార హత్యలు నేడు హిందూమతోన్మాదం తలకెక్కిన తరువాత దక్షిణాది రాష్ట్రాల్లో ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ, తమిళనాడులలో కూడా జరుగుతున్నాయి. అగ్రకులాలు కులదురంహకార హత్యలకు ముద్దుగా పరువు హత్యలు లేక గౌరవ హత్యలు అని పేరు పెట్టారు. ఈ పేరుతో కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న యువ జంటలను హత్య చేస్తున్నారు. ఇటువంటి శక్తుల ఆటలు కట్టించే విధంగా పాలక వర్గాలు కృషి చేయాలి. కానీ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎటువంటి చర్యలు చేపట్టడం లేదు.

పరువుహత్యలు లేక గౌరవహత్యలు ఎందుకు జరుగుతున్నాయి? మన దేశంలో అగ్రకులాల వారు వెనుకబడిన, దళిత కులాల వారిని తక్కువగా చూడటం జరుగుతున్నది. ఇది భూస్వామ్య సమాజం నుండి కొనసాగుతున్నది. పెట్టుబడిదారి విధానం అభివృద్ధి చెందుతున్నా కుల వ్యవస్థను అధిగమించలేక పోతున్నారు. మేము అధికులం అనే భావన అగ్రకులస్తులలో ఉంది కాబట్టే కులాంతర వివాహాల

పట్ల సానుకూలంగా స్పందించడం లేదు. పెద్దలు కుదిర్చిన పెండ్లిసంబంధాలను, తల్లిదండ్రులు చూసిన సంబంధాలను యువతీ యువకులు తిరస్కరిస్తే కనిపించి మిమ్ములను ప్రయోజకులుగా చేసిన మమ్ములనే తిరస్కరిస్తారా అనే అహంకారంతో తల్లిదండ్రులు ప్రవర్తిస్తున్నారు. యుక్తవయస్సు వచ్చిన తరువాత వారి ఆలోచనలల్లో మార్పులు వస్తాయని తల్లిదండ్రులు ఆలోచించడం లేదు. పిల్లల ఇష్టంతో నిమిత్తం లేకుండా బలవంతంగా వివాహం జరిపించడానికి పూనుకున్నప్పుడు అప్పటికే ప్రేమలో ఉన్న యువతీ యువకులు వారి ఆలోచనను తల్లిదండ్రుల ముందు ఉంచగా వారు నిరాకరించడంతో తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా వివాహాలు చేసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇటువంటి వివాహాలు మూడు విధాలుగా ఉన్నాయి. ఉన్నత చదువులు లేక కంప్యూటర్ విద్య అభ్యసించి ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్న యువతీ యువకులు పట్టణాలల్లో అధునిక భావాలతో జీవిస్తూ కులాల జోలికి పోకుండా తోటి సహచరుడితో అవగాహన వచ్చిన తరువాత వివాహం చేసుకోవడానికి నిశ్చయించుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ విషయాన్ని తల్లిదండ్రులకు చెప్పగా వారు పెండ్లికి నిరాకరించడంతో రిజిస్టర్ వివాహాలు లేదా స్నేహితుల సమక్షంలో వివాహాలు చేసుకొని కుటుంబ జీవనం సాగిస్తున్నప్పుడు తల్లిదండ్రులు కాని బంధువులు కాని వారిని మోసపుమాటలతో నమ్మించి ఇంటికి ఆహ్వానించి కన్న తల్లిదండ్రులే అమానుసంగా హత్య చేయడం జరుగుతుంది. మరొక రకం వివాహాన్ని పరిశీలిస్తే యువతీ యువకులు వేరువేరు మతాలకు చెందిన వారై ఉంటారు. వారు ప్రేమలో పడేటప్పుడు మతాలనేవి కన్పించవు. కాని తల్లిదండ్రులు మత పట్టింపులకు పోయి వీరి ప్రతిపాదనను నిరాకరిస్తున్నారు. మతాంతర వివాహాలను అంగీకరించకుండా వారిని నిరుత్సాహ పరిచిన తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా వీరు వివాహం చేసుకుంటే సహించలేని తల్లిదండ్రులు హత్య చేయడం జరుగుతోంది. మూడవ రకం వివాహం పరిశీలిస్తే ఇరువురు అగ్రకులస్తులైనా, వెనుకబడిన కులస్తులకు చెందిన వారైనా ఆస్తి హోదా విషయంలో సరితూగడం లేదని, కులాలు ఒకటైనా ఒకే కులంలో గోత్రాలు సరిపోవడం లేదని తల్లిదండ్రులు వారి వివాహ ప్రతిపాదనను నిరాకరించినప్పుడు తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయాలతో నిమిత్తం లేకుండా వీరు వివాహం చేసుకోవడం జరుగుతుంది. దీనితో ఆగ్రహించిన తల్లిదండ్రులు వీరిని కుటుంబం నుండి వెలివేయడం,

బందుమిత్రులతో సంబంధాలు తెంచివేయడం కొన్ని సందర్భాలలో హత్యలు కూడా చేయడం జరుగుతోంది.

మన దేశంలో వర్ణ వ్యవస్థ నుండి కుల వ్యవస్థ ఆవిర్భవించింది. కుల వ్యవస్థ అంటేనే పుట్టుక బట్టి గౌరవాన్ని కల్పించడం. కుల వ్యవస్థకు ప్రతిభతో నిమిత్తం లేదు. కేవలం అతను ఏ కులంలో పుట్టాడు అనే దాని బట్టే అతనిని గౌరవిస్తున్నారు. మతం మారిన తల్లిదండ్రులు కూడ వారి పిల్లలకు మతాంతర వివాహాలకు అంగీకరించడం లేదు. ఇతర మతంలో లేని కుల వ్యవస్థ హిందూ మతంలోనే ఉంది. హిందూవులు వారి మతాన్ని మార్చుకుని క్రైస్తవ, ముస్లిం మతాలోకి వెళ్ళినపుడు వీరు కుల వ్యవస్థను కూడా తీసుకుపోతున్నారు. హిందూ మతం పునాదులపై మనుధర్మశాస్త్రం రాజ్యమేలుతున్నది. మనుధర్మశాస్త్రం కులాల విధులను పేర్కొన్నది. మనుధర్మశాస్త్రం పేర్కొన్న నియామాలను ఎవరైనా ఉల్లంఘిస్తే వారికి ఎటువంటి శిక్షలు విధించాలో చాటి చెప్పింది. వర్ణ వ్యవస్థలో బ్రహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య వర్ణాలకు పెద్దపీట వేయగా శూద్రులను నీచంగా, బానిసలుగా, కేవలం పైమూడు అగ్రవర్ణాలకు సేవ చేసేవారిగా నిర్వచించింది. కుల వ్యవస్థలో ఒకప్పుడు సూద్రవర్ణంగా ఉన్న వివిధ వృత్తులు చేసే కులాలు అగ్రకులాలుగా ఎదిగి మిగిలిన కులాలను అణగతొక్కడం జరుగుతోంది. మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయం ఆధారంగా అభివృద్ధి చెంది సంపన్నులుగా, అగ్రకులాలుగా ఎదిగిన కమ్మ, రెడ్డి, వెలమ, కాపు, లేదా బలిజ కులాలు ఈ కోవకు చెందినవే. వీరిలో అత్యధికులు కుల వ్యవస్థను పటిష్టంగా పాటిస్తున్నారు. వీరి బిడ్డలు కులాంతర వివాహాలు చేసుకుంటే గౌరవ హత్యలు పేరుతో కుల దురంహకార హత్యలకు పాల్పడుతున్నారు.

మనుధర్మ శాస్త్రం చెప్పిందేమిటంటే అగ్రవర్ణాలు పంచమ కులాల్లోని స్త్రీలతో సంబంధం పెట్టుకున్నా, వివాహం జరుపుకున్నా వారిని కుల బహిష్కరణకే పరిమితం చేసింది. కాని దళితులు లేదా పంచమ కులస్తులు అగ్రకుల స్త్రీలతో సంబంధం పెట్టుకున్నా, వివాహం చేసుకున్నా వారి అంగాన్ని కోసి వేయాలి, లేదా అతనిని సజీవంగా పారే ఏరులో చాపచుట్టి తోసివేయాలి, లేదా చంపివేయాలి అని పేర్కొంది. దాదాపు క్రీస్తు శకం ఐదవ శతాబ్దానికి ముందు ఈ విధంగా చెప్పబడింది. నాటి నుండి నేటి వరకు దాదాపు రెండు వేల సంవత్సరాలు అవుతున్నా సమాజంలో అనేక మార్పులు వచ్చినా, శాస్త్రసాంకేతిక రంగాల్లో ఏంతో అభివృద్ధి సాధించినా

కుల వ్యవస్థ అనేక మార్పులకు గురౌతున్నా అగ్రకులఅధిపత్యం, కుల వివక్షత మాత్రం నేటికి కొనసాగుతోంది. ఈ మనుధర్మ సిద్ధాంత భావజాలమే నేటికి ప్రజలను ఆవరించి ఉంది. దీని ప్రభావంతోనే అగ్రకులాలు కులాంతర వివాహాలను నిరాకరించడం జరుగుతోంది.

ఉత్తరాదిలో ముఖ్యంగా హర్యానా, రాజస్థాన్, ఉత్తరప్రదేశ్, బిహార్, ఢిల్లీ తదితర ప్రాంతాలల్లో ఖాప్ పంచాయతీలు ఏర్పడి కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న స్త్రీలను లేదా పురుషులను రక్ష సంబంధీకుల చేతనే చంపించి వేయడం జరుగుతోంది. కొంత మందిని హత్యలు చేస్తున్నారు. మరి కొంత మంది స్త్రీల ఒంటిపై కిరోసిన్ పోసి తగులబెట్టి చంపుతున్నారు. కొంత మందిని ఉరితీసి, ఆత్మహత్యగా చిత్రీకరించి పోలీసులకు తప్పుడు పిర్యాదులు ఇస్తున్నారు. వీరికి పాలక పార్టీల ప్రజా ప్రతినిధులు కూడా అండగా ఉంటున్నారు. అగ్రకుల అధికారులు లంచగొండి అధికారులు కేసులను నీరుగారుస్తున్నారు. ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ ప్రకారం ఎవరైనా మాకు అన్యాయం జరిగిందని నేరారోపణ చేస్తే పోలీసులు కేసు రిజిస్టర్ చేసి కోర్టులకు పంపుతారు. కోర్టులు తీర్పు చెప్పి శిక్ష వేస్తాయి. ఆ తరువాత వీరిని జైలుకు పంపుతారు. ఇది సహజంగా చట్టం ప్రకారం జరిగే పక్రియ. కాని ఖాప్ పంచాయతీలు నిర్వాహణ మరో విధంగా ఉంటుంది. నేరారోపణ చేయడం, తీర్పు చెప్పడం, శిక్ష విధించడం, శిక్షను అమలు చేయడం కుల పెద్దలే చేస్తున్నారు. ఇది ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షన్ 302 ప్రకారం తీవ్ర నేరం. ఇటువంటి తీర్పులు చెపుతున్న వారిపై చర్యలు తీసుకోవాలి. కాని ఉత్తరాదిలో ఖాప్ పంచాయతీల్లో అగ్రకులస్తులైన జాట్లు, గుజ్జర్లు ఖాఫ్ పంచాయతీల్లో అగ్రభాగాన ఉన్నారు. వీరు కులాంతర వివాహం చేసుకున్న జంటలలో యువతి అగ్రకులమైతే అబ్బాయి దళితుడైనట్లయితే అమ్మాయిని కాని అబ్బాయిని కాని చంపివేయడం జరుగుతోంది. దీనితో ఆగకుండా దళితుల గృహాలను లూటీ చేయడం వారి ఇళ్లను తగులబెట్టడం, దళితులపై దాడులు దళిత స్త్రీలను మానబంగం చేసి చంపేయడం లాంటి ఘోర అకృత్యాలకు పాల్పడుతున్నారు. ఇటువంటి ఖాఫ్ పంచాయతీల తీర్పులను కుల దురుహంకార హత్యలను ఆర్ఎస్ఎస్, బిజెపి ప్రోత్సహిస్తున్నవి. బిజెపికి చెందిన హర్యానా ముఖ్యమంత్రి మనోహర్ లాల్ ఖత్తర్, ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగిఆధిత్యనాథ్ కొంత మంది బిజెపి పార్లమెంట్ సభ్యులు కులదురుహంకార హత్యలను భహిరంగంగా సమర్థిస్తున్నారు.

ఇటువంటి ఘటనలను ప్రధాన మంత్రి ఖండించడం లేదు. ఇటీవల కాలంలో తమిళనాడు, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో కులదురంహకార హత్యలు జరిగాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో నల్గొండ జిల్లా మిర్యాలగుడ పట్నంలో వైశ్య కులానికి చెందిన అమృత వర్షిణి దళిత కులానికి చెందిన ప్రణయ్ ఎంతో కాలంగా ప్రేమించుకొని అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు కాదన్నా పెళ్లి చేసుకున్నారు. అమృత వర్షిణి తండ్రి బాలస్వామి వ్యాపారాలు చేసి కోట్లు సంపాదించాడు. కులదురంహకారంతో అల్లుడైన ప్రణయ్ ని నడిబజార్లో హత్య చేయించాడు. ఇందుకు కిరాయి రౌడీలతో కోటి రూపాయలకు ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నాడు. కూతురు గర్భిణి అని తెలిసికూడ అల్లుడిని హత్య చేయించాడంటే అగ్రకుల దురంహకారం ఏ స్థాయిలో ఉందో మనకు అర్థం అవుతుంది.

భారత రాజ్యాంగ నిర్మాత డాక్టర్ బి.ఆర్ అంబేద్కర్ కుల వ్యవస్థకు, కుల అసమానతలకు వ్యతిరేకంగా జీవితాంతం పోరాడిన యోధుడు. 1927లో మహారాష్ట్రలో మహద్ పట్నంలో చౌదార్ చెరువు పోరాటం సందర్భంగా వేలాది మందితో జరిగిన బహిరంగ సభలో మాట్లాడుతూ “మనుధర్మశాస్త్రం హిందూవులలో సోదర భావం లేకుండా కనీసం ఒకరి పట్ల మరొకరికి గౌరవం లేకుండా కుల వివక్షతను పాటిస్తూ అంటరానితనాన్ని ప్రోత్సహిస్తోంది” అని చెప్పారు. 1927 డిసెంబర్ 25వ తేది రాత్రి 09:30గం||లకు మనుధర్మ శాస్త్రాన్ని బహిరంగంగా తగలబెట్టడం జరిగింది.

డాక్టర్ అంబేద్కర్ మనుధర్మ శాస్త్రాన్ని తగలబెట్టి 90సంవత్సరాలు దాటాయి. స్వతంత్ర పోరాట కాలంలో, తదనంతర కాలంలో బహిరంగంగా కుల శక్తులు, మతోన్మాద శక్తులు తగ్గుముఖం పట్టాయి. కాని దేశంలో సరళీకరణ విధానాలు అమలైన తరువాత హిందూ మతోన్మాద శక్తులు విజృంభించడం ప్రారంభించాయి. ఆర్ఎస్ఎస్ మతోన్మాదం నేడు జడలు విప్పి స్వైరవిహారం చేస్తున్నది. కేంద్రంలో బిజెపి నాయకత్వంలోని నరేంద్ర మోడీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత హిందూ మతోన్మాదం, కుల తత్వం పెట్రెగిపోతున్నవి. వీటికీ, గౌరవ హత్యల పేరుతో జరిగే కుల దురంహకార హత్యలకూ వ్యతిరేకంగా ప్రజాతంత్రవాదులు, లౌకికవాదులు, ప్రగతి కోరుకునే వారంత ఐక్యంగా ఉద్యమాలు చేపట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. దురదృష్టం ఏమిటంటే అంబేద్కర్ సిద్ధాంతాన్ని ప్రచారం చేసే వారూ, దళితుల కోసమే నిరంతరం పాటుపడుతున్నామని చెప్పేవారూ నేడు

అంబేద్కర్ ఆశయాలు, ఉపదేశాలకు విరుద్ధంగా హిందూ మతోన్మాద పార్టీ అయిన బిజెపి పార్టీకి మద్దతు పలకడం దాని అభివృద్ధికి కృషి చేయడం అంటే మనుధర్మ భావాజలానికి లొంగిపోవడమే. అంబేద్కర్ భావాలకు తిలోదాకలు ఇవ్వడమే. ఇటువంటి నాయకులు, వ్యక్తుల పట్ల రాజకీయ పార్టీలు, దళిత సంఘాలు, అంబేద్కర్ వాదులు సమాజ మార్పు కోరుకునే యావన్మంది లౌకికవాదులు అత్యంత అప్రమత్తంగా వ్యవహరించాల్సి ఉంది.

ఏ కులమైనా, తెగ అయినా, మతమైనా ఏ పక్షంలో ఉంటామన్నదే ముఖ్యం. ఎన్ని విభేదాలున్నా మిత్రులంతా ఒక వైపు నిలబడితేనే సామాజిక న్యాయాన్ని సాధించగలం. నేటి సంక్షోభకాలంలో పాలకపక్షాలు ప్రజల్ని చీల్చడానికి కొత్త ఎత్తుగడలతో ముందుకొస్తారు. వాటిని ఎదుర్కొని అణగారిన కులాలు, జాతులు, మతాలు ముందుకు పోవాలి. అన్ని మతాలు, కులాలు, జాతుల్లోని పీడిత, తాడిత ప్రజానీకమంతా ఏకమైతేనే సమసమాజాన్ని, సామాజిక న్యాయాన్ని సాధించగలం. అదే వందేళ్ల కమ్యూనిస్టు ఉద్యమం నేర్పిన పాఠం.

PSBH

ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్